

Centrum Projektów Europejskich

Regulamin konkursu

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa IV *Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa*

Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa

Konkurs nr POWR.04.03.00-IP.07-00-001/17

**na projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane
poza Common Framework**

Zatwierdził:

.....

Aktualizacja nr 2

Warszawa, 12 kwietnia 2017 r.

Usunięto: ...

Zawartość

1. informacje ogólne	7
1.1 Podstawowe informacje na temat konkursu	7
1.2 Podstawy prawne	7
1.3 Kwota przeznaczona na konkurs.....	9
1.4 Cel i przedmiot konkursu	10
1.5 Rodzaje działań współpracy ponadnarodowej	10
2. Wymagania konkursowe	14
2.1 Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie projektu.....	14
2.2. Definicje i opis znaczenia wybranych kryteriów dostępu i kryteriów premiujących	15
2.3 Okres realizacji projektu	33
2.4 Zasięg geograficzny rozwiązań	33
2.5 Wymagania w zakresie wskaźników i grupy docelowej projektu	34
2.6 Partnerstwo ponadnarodowe	41
2.7 Partnerstwo krajowe	43
2.8 Zlecenie usług merytorycznych innym podmiotom.....	45
3. Podstawowe zasady udzielania dofinansowania	46
3.1 Informacje ogólne.....	46
3.2 Wkład własny	47
3.3 Szczegółowy budżet projektu	47
3.3.1 Koszty bezpośrednie i pośrednie	48
3.3.2 Podatek od towarów i usług (VAT)	49
3.3.3 Cross-financing	49
3.4 Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu.....	49
3.5 Rozliczanie wydatków w projekcie.....	50
3.5.1 Wyodrębniona ewidencja wydatków.....	50
3.5.2 Harmonogram płatności	50
3.5.3 Dochód wygenerowany podczas realizacji projektu (do czasu jego ukończenia)	51
3.6 Finansowanie współpracy ponadnarodowej	51
3.7 Pomoc publiczna	53

Usunięto: 33

Usunięto: 34

Usunięto: 49

Usunięto: 50

Usunięto: 50

Usunięto: 51

Usunięto: 53

Usunięto: 54

4.	Składanie wniosku o dofinansowanie	55
4.1	<u>Termin i tryb składania wniosku o dofinansowanie</u>	<u>55</u>
4.2.	<u>Poprawianie braków formalnych lub oczywistych omyłek we wniosku o dofinansowanie</u>	<u>56</u>
5.	Wybór projektów	57
5.1	<u>Komisja Oceny Projektów</u>	<u>57</u>
5.2.	<u>Ocena formalno-merytoryczna</u>	<u>58</u>
5.2.1	Kryteria weryfikowane na etapie oceny formalno-merytorycznej	61
5.2.2	Analiza kart oceny i obliczanie liczby przyznanych punktów	82
5.2.3	Negocjacje	84
5.2.4	Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu	85
6.	Procedura odwoławcza	86
6.1	<u>Zakres procedury odwoławczej</u>	<u>86</u>
6.2	<u>Sposób złożenia protestu</u>	<u>87</u>
6.3	<u>Zakres protestu</u>	<u>87</u>
6.4	<u>Pozostawienie protestu bez rozpatrzenia</u>	<u>88</u>
6.5	<u>Rozpatrzenie protestu przez IP</u>	<u>89</u>
6.6	<u>Skarga do sądu administracyjnego</u>	<u>89</u>
7.	Postanowienia końcowe	92
8.	Spis załączników	94

Usunięto: 58

Usunięto: 59

Usunięto: 61

Usunięto: 62

Słownik skrótów i pojęć

Budżet zadaniowy – oznacza przedstawienie kosztów kwalifikowalnych projektu w podziale na zadania merytoryczne w ramach kosztów bezpośrednich oraz koszty pośrednie.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu – *Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO WER 2014–2020* – wersja 1.4 z dnia 12 stycznia 2017 r.

IOK – Instytucja Organizująca Konkurs – Centrum Projektów Europejskich.

IP – Instytucja Pośrednicząca Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 – Centrum Projektów Europejskich.

IZ PO WER – Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

KM PO WER – Komitet Monitorujący Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

KOP – Komisja Oceny Projektów.

KPA – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.).

MR – Ministerstwo Rozwoju.

MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa; na kategorię MSP składają się przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników, których roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR i/lub roczna suma bilansowa nie przekracza 43 milionów EUR¹, tj.:

- w kategorii mikro - przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 osób, i którego obroty roczne i/lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR. W tej kategorii należy uwzględnić również osoby pracujące na własny rachunek;
- w kategorii małe przedsiębiorstwo - przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 osób, i którego obroty roczne i/lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR;
- w kategorii średnie przedsiębiorstwo - przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 250 osób, i którego obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR, i/lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR

¹ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (2003/361/WE).

Nowe rozwiązanie – nowe rozwiązanie to produkt projektu współpracy ponadnarodowej, wypracowany we współpracy z partnerem ponadnarodowym (lub partnerami), który w całości, części lub w określonej formie nie występuje dotychczas w Polsce.

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

Portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego: www.funduszeuropejskie.gov.pl

Podmiot pochodzący z innego kraju Unii Europejskiej – podmiot, który posiada swoją siedzibę lub filię w kraju Unii Europejskiej innym niż Polska.

Rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013., str. 320).

Rozporządzenie EFS – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013., str. 470).

SL 2014 – aplikacja główna centralnego systemu teleinformatycznego, o którym mowa w rozdziale 16 ustawy.

SOWA – System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych, narzędzie służące do przygotowania i złożenia do właściwej instytucji pośredniczącej elektronicznego formularza wniosku o dofinansowanie projektu. Dostęp do systemu SOWA jest możliwy pod adresem: www.sowa.efs.gov.pl

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych PO WER.

UE – Unia Europejska.

Ustawa – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146 z późn. zm.).

Ustawa o finansach publicznych – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. nr 157 poz. 1240 z późn. zm.).

Ustawa Prawo zamówień publicznych – ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2004 r. nr 19 poz. 177 z późn. zm.).

Uczestnik projektu – uczestnik projektu finansowanego ze środków EFS w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Wdrożenie nowego rozwiązania – wykorzystywanie w praktyce nowego instrumentu/narzędzia/podejścia, będącego produktem projektu, zgodnie z założeniami projektu określonymi we wniosku o dofinansowanie.

Wniosek – wniosek o dofinansowanie projektu.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 Podstawowe informacje na temat konkursu

CPE, pełniące rolę IP PO WER, ogłasza konkurs numer POWR.04.03.00-IP.07-00-001/17 na projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza Common Framework, w ramach Osi Priorytetowej IV *Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa*, Działanie 4.3 *Współpraca ponadnarodowa* PO WER.

Wnioski o dofinansowanie mogą być składane w ramach czterech tematów²:

1. Wypracowanie rozwiązań na rzecz zarządzania zintegrowanym pakietem usług na rzecz społeczności lokalnej, w szczególności osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
2. Wypracowanie rozwiązań zawierających usługi aktywizacji społecznej i usługi aktywizacji zawodowej, świadczone przez niepubliczne instytucje rynku pracy na rzecz osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy.
3. Wypracowanie rozwiązań na rzecz wsparcia dla osób łączących opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi z życiem zawodowym (tzw. pokolenie *sandwich generation*).
4. Metody utrzymania aktywności zawodowej pracowników w zawodach, w których wiek ma wpływ na efektywność pracownika w miejscu pracy, w ramach zatrudnienia u aktualnego pracodawcy.

Wnioski o dofinansowanie będą przyjmowane w dniach **30.04-12.05 r.** zgodnie z warunkami opisanymi w regulaminie konkursu. Wnioski złożone przed dniem rozpoczęcia naboru i po terminie jego zamknięcia będą odrzucane na etapie oceny formalnej.

Usunięto: 04.05

1.2 Podstawy prawne

Konkurs jest organizowany w oparciu o następujące dokumenty:

1. Akty prawne:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego

² W ramach niniejszego konkursu nie przewiduje się finansowania działań o charakterze mobilnościowym, które mogą być realizowane tylko i wyłącznie w Działaniu 4.2. *Programy mobilności ponadnarodowej* PO WER.

Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające Rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006;
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014–2020 z dnia 2 lipca 2015r. (Dz. U poz. 1073).

2. Dokumenty programowe:

- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój na lata 2014–2020, przyjęty decyzją Komisji Europejskiej z dnia 17 grudnia 2014 r.;
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, wersja VI z dnia 28 listopada 2016r.
- Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach POWER 2014-2020 (wersja 1.4) z dnia 12.01.2017 r.
- Regulamin konkursu nr POWR.04.03.00-IP.07-00-001/17.

3. Wytyczne:

- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014–2020;
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014–2020;
- Wytyczne w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014–2020;
- Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020;
- Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014–2020;
- Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014–2020.

Uwaga! Projekty składane w odpowiedzi na konkurs muszą spełniać kryteria wyboru projektów określone w rozdz. 5 Regulaminu, zgodnie z ich definicjami i opisem znaczenia.

- **Ogólne kryteria formalne będą oceniane** na podstawie *Listy sprawdzającej do wniosku o dofinansowanie w zakresie ogólnych kryteriów formalnych oraz kryteriów dostępu ocenianych na etapie oceny formalnej w ramach konkursu*, stanowiącej załącznik nr 14 do Regulaminu.
- **Kryteria dostępu o charakterze formalnym będą oceniane** na podstawie *Listy sprawdzającej do wniosku o dofinansowanie w zakresie ogólnych kryteriów formalnych oraz kryteriów dostępu ocenianych na etapie oceny formalnej w ramach konkursu*, stanowiącej załącznik nr 14 do Regulaminu **oraz** pkt. 2.2 Regulaminu *Definicje i opis znaczenia wybranych kryteriów dostępu i kryterium premiującego*.
- **Ogólne kryteria merytoryczne oraz kryteria horyzontalne będą oceniane** na podstawie *Instrukcji do wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO WER, wersja 1.4.*, stanowiącej załącznik nr 5 do Regulaminu oraz zapisów Regulaminu.
- **Kryteria dostępu o charakterze merytorycznym oraz kryteria premiujące będą oceniane** na podstawie pkt. 2.2 Regulaminu *Definicje i opis znaczenia wybranych kryteriów dostępu i kryterium premiującego*.

Uwaga! Przygotowując wniosek o dofinansowanie w generatorze SOWA, należy brać pod uwagę nie tylko komunikaty/instrukcje zawarte w SOWA, ale także polecenia wynikające z *Instrukcji do wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO WER, wersja 1.4.*, stanowiącej załącznik nr 5 do Regulaminu oraz dodatkowe wymagania związane z oceną wniosku o dofinansowanie, zgodnie z Regulaminem.

IOK zaleca wnioskodawcom zainteresowanym aplikowaniem o środki regularne monitorowanie strony www.power.gov.pl, gdzie publikowane są zatwierdzone wersje wytycznych, a także ich ewentualne późniejsze zmiany. Wnioskodawca jest zobowiązany do zapoznania się oraz do stosowania powyższych dokumentów.

1.3 Kwota przeznaczona na konkurs

Kwota przeznaczona na konkurs wynosi 60 000 000,00 PLN (w tym maksymalna kwota dofinansowania 58 200 000 PLN).

Po rozstrzygnięciu konkursu IOK może zwiększyć kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie.

IOK zachowuje sobie prawo nieprzyznania wszystkich dostępnych środków w ramach alokacji na dany konkurs/temat.

1.4 Cel i przedmiot konkursu

Celem konkursu jest wypracowanie oraz wdrożenie nowych rozwiązań, powstałych dzięki współpracy z partnerami zagranicznymi, w obszarach tematycznych, w których organizowany jest konkurs.

Przedmiotem konkursu są projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza Common Framework³.

Projekty składane w odpowiedzi na konkurs powinny przyczyniać się do realizacji celów PO WER, w szczególności muszą wpisywać się w realizację celu szczegółowego działania 4.3 „Wdrożenie nowych rozwiązań, w szczególności z zakresu aktywizacji zawodowej, kształcenia przez całe życie i tworzenia oraz realizacji polityk publicznych, dzięki współpracy z partnerami zagranicznymi”.

Realizacja projektów współpracy ponadnarodowej, dzięki którym powstaną nowe rozwiązania, powinna przyczynić się także do zwiększenia efektywności innych interwencji wspieranych w ramach EFS.

1.5 Rodzaje działań współpracy ponadnarodowej

1. W ramach projektów współpracy ponadnarodowej, możliwe jest realizowanie kilku rodzajów działań współpracy w partnerstwie ponadnarodowym. W ramach niniejszego konkursu dopuszczone są cztery z nich, tj.:

- 1) wypracowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;
- 2) transfer, zaadaptowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;
- 3) równoległe tworzenie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;
- 4) wymiana informacji i doświadczeń,

w tym obowiązkowo jednym z nich jest wymiana informacji i doświadczeń.

Poniżej szczegółowo opisano rodzaje działań współpracy ponadnarodowej, możliwe do zastosowania w projektach współpracy ponadnarodowej objętych konkursem.

1) Wypracowanie nowych rozwiązań i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń

Współpraca z partnerem/-ami zagranicznym/i, zakładająca wspólne wypracowywanie i tworzenie, a następnie wdrożenie nowych rozwiązań, to najszersza forma współpracy ponadnarodowej. Z tego powodu należy podkreślić, że jest to rodzaj działania najtrudniejszego i wymagającego największego zaangażowania wszystkich stron. W takim projekcie partnerzy współdziałają od etapu tworzenia koncepcji projektu, aby w efekcie wygenerować, a następnie wdrożyć wspólne, nowe rozwiązania, przechodząc przez wszystkie wymagane regulaminem konkursu fazy realizacji projektu współpracy ponadnarodowej. Wartością dodaną takiego projektu są przede wszystkim wspólne dla wszystkich stron produkty, które przynoszą korzyści nie tylko grupie docelowej beneficjenta, ale także grupom docelowym z kraju/-ów partnera/-ów. Ten rodzaj działania najlepiej

³ Typ operacji zgodnie z SZOOP.

przyczynia się do wypracowania nowych rozwiązań na szczeblu unijnym, zwiększających jakość podejmowanych interwencji EFS na poziomie całej Unii Europejskiej.

Projekty zakładające współpracę w tworzeniu wspólnych produktów umożliwiają wypracowanie nowatorskich rozwiązań wykorzystujących potencjał i odmienne uwarunkowania wszystkich partnerów. Wybór takiego działania współpracy gwarantuje wypracowanie korzyści dla wszystkich partnerów i osiągnięcie znacznej wartości dodanej.

Wybierając działanie zakładające wspólne tworzenie nowych rozwiązań, należy pamiętać o:

- porównaniu sytuacji, uwarunkowań i działań podejmowanych w różnych krajach w wybranej dziedzinie, tak aby możliwe było ustalenie, w jaki sposób można udoskonalić kierunki działań i rozwiązania praktyczne, które zostaną zastosowane w Polsce i w krajach partnerów; konieczne jest zatem szczegółowe rozpoznanie i zrozumienie sytuacji wyjściowej w Polsce oraz w kraju partnera;
- wykorzystaniu mocnych stron każdego partnera podczas tworzenia wspólnych procesów lub produktów;
- upewnieniu się – przed przystąpieniem do ostatecznego wdrożenia danego produktu – o przydatności wytworzonych produktów dla grupy docelowej;
- zbadaniu możliwości wdrożenia wytworzonych rozwiązań w ramach obowiązującego w Polsce porządku prawnego;
- przemyśleniu/opracowaniu strategii wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy do praktyki;
- zapewnieniu praw do korzystania z wypracowywanych produktów (prawa własności intelektualnej).

2) Transfer, zaadaptowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń

Współpraca z partnerem/-ami zagranicznym/i, zakładająca transfer, zaadaptowanie oraz wdrożenie nowych rozwiązań, opiera się na założeniu, że jeden z partnerów dysponuje: produktem, usługą, gotowym rozwiązaniem lub jakąś jego częścią, które pozwolą pełniej, efektywniej i skuteczniej rozwiązać zidentyfikowany problem. Partner ten pełni wówczas wiodącą funkcję, polegającą na dzieleniu się swoją wiedzą i doświadczeniem z pozostałymi partnerami, odnosząc przy tym także określone korzyści w postaci możliwości czerpania wiedzy i doświadczenia od innych partnerów przy okazji testowania swoich rozwiązań w innych warunkach i środowisku.

Ten rodzaj współpracy w ramach partnerstwa pozwala w znacznym stopniu ograniczyć koszty wdrożenia nowego rozwiązania, ze względu na skrócony czas jego przygotowania (wykorzystuje się rozwiązanie już istniejące, co pozwala ograniczyć koszty przygotowania produktu), czy eliminację potencjalnych błędów i problemów (partner dzieląc się swoim doświadczeniem, może przewidywać problemy związane z wdrażaniem nowego rozwiązania oraz sposoby minimalizacji ryzyka wdrożenia).

Wybierając działanie zakładające transfer, adaptację i wdrożenie nowych rozwiązań, należy pamiętać o:

- odpowiednim doborze partnera zagranicznego, dysponującego metodą możliwą do wykorzystania w innych realiach;
- porównaniu sytuacji, uwarunkowań i działań podejmowanych w różnych krajach w wybranej dziedzinie, tak aby możliwe było ustalenie, w jaki sposób można udoskonalić kierunki działań i rozwiązania praktyczne, które zostaną zastosowane w Polsce; konieczne jest zatem szczegółowe rozpoznanie i zrozumienie sytuacji wyjściowej w Polsce oraz w kraju partnera;
- wymianie doświadczeń, polegającej na poszukiwaniu sposobów dalszego udoskonalania wdrażanej metody;
- wyborze odpowiednich narzędzi pozwalających na edukację partnerów (szkolenia, coaching, mentoring, publikacje, wdrożenia nowych procedur);
- upewnieniu się – przed przystąpieniem do ostatecznego wdrożenia danego produktu – o przydatności wytworzonych produktów dla grupy docelowej;
- zbadaniu możliwości prawnych, społecznych i ekonomicznych wdrożenia w Polsce rozwiązań opartych na doświadczeniach innych krajów, w tym w ramach obowiązującego w Polsce porządku prawnego;
- przemyśleniu/opracowaniu strategii wdrożenia transferowanego rozwiązania do praktyki;
- zapewnieniu praw do korzystania z wypracowywanych produktów (prawa własności intelektualnej).

3) Równoległe tworzenie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń

Współpraca z partnerem/-ami zagranicznym/i zakładająca równoległe tworzenie nowych rozwiązań opiera się na podziale zadań między poszczególnych partnerów. W takim projekcie każda ze stron przygotowuje produkt pod kątem właściwych dla danego kraju uwarunkowań (np. przygotowanie odrębnych programów szkoleniowych, czy inicjatyw aktywizujących wybrane grupy docelowe). Wartością dodaną takiego projektu jest przede wszystkim dzielenie się doświadczeniami w określonych dziedzinach oraz wykorzystanie ich przez poszczególnych partnerów do stworzenia rozwiązań lepszych, nowocześniejszych i pełniej odpowiadających na zidentyfikowane problemy, niż rozwiązania dotychczasowe, opartych na doświadczeniach pozostałych partnerów oraz dostosowanych do specyfiki kraju partnera. W projektach zakładających równoległe tworzenie rozwiązań, jako główne przedsięwzięcia przewiduje się realizację działań pozwalających na wymianę doświadczeń (jednak w sposób bardziej szczegółowy niż w przypadku „wymiany informacji i doświadczeń”), czy kontakt ekspertów.

Dzięki wyborowi takiej formy współpracy możliwe jest pozostawienie partnerom projektu znacznej swobody w realizacji poszczególnych zadań. Z takim podejściem wiąże się jednak wyższe niebezpieczeństwo mniejszego niż wymagane zaangażowania poszczególnych partnerów oraz problemy w sformułowaniu wspólnego celu. Partnerzy są raczej zainteresowani tworzeniem takich produktów, które bardziej odpowiadają ich specyfice oraz realizacji zadań proponowanych przez partnera o większym potencjale i sile oddziaływania.

Wypracowanie równoległych rozwiązań może obejmować np.: organizowanie warsztatów, seminariów i spotkań ekspertów, tworzenie forów wymiany opinii, czy też przeprowadzanie niezbędnych badań i analiz.

Podstawowym czynnikiem sukcesu takiego modelu jest odpowiednie i szczegółowe określenie ram współpracy oraz bieżące monitorowanie i kontrola projektu, większe niż w innych rodzajach działań.

Wybierając działanie zakładające równoległe tworzenie rezultatów nowych rozwiązań i ich wdrożenie, należy pamiętać o:

- ustaleniu odpowiedniej strategii komunikacji pomiędzy partnerami pozwalającej na wymianę doświadczeń;
- wytypowaniu ekspertów, którzy będą uczestniczyć w realizacji działań dotyczących wypracowywanych rozwiązań współpracy ponadnarodowej;
- zbadaniu możliwości prawnych, społecznych i ekonomicznych wdrożenia w Polsce rozwiązań opartych na doświadczeniach innych krajów, w tym w ramach obowiązującego w Polsce porządku prawnego;
- przemyśleniu/opracowaniu strategii wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy do praktyki;
- upewnieniu się – przed przystąpieniem do ostatecznego wdrożenia danego produktu – o przydatności wytworzonych produktów dla grupy docelowej;
- zapewnieniu praw do korzystania z wypracowywanych produktów (prawa własności intelektualnej).

4) Wymiana informacji i doświadczeń

Współpraca z partnerem/-ami zagranicznym/i zakładająca wymianę informacji i doświadczeń to podstawowy i najprostszy model współpracy ponadnarodowej. Powinien on być traktowany jako punkt wyjścia do rozpoczęcia realizacji projektów związanych z tworzeniem nowych rozwiązań, **ale nie może występować samodzielnie**. Powinien towarzyszyć działaniom, opisanym w pkt. a–c, w których zakłada się bardziej intensywną współpracę pomiędzy partnerami.

Współpraca oparta na wymianie doświadczeń i informacji pozwala poznać realia działania i strategię stosowane w danym obszarze wsparcia w poszczególnych krajach partnerskich.

Wybierając model zakładający wymianę informacji i doświadczeń, należy pamiętać o:

- ustaleniu odpowiedniej strategii komunikacji pomiędzy partnerami, pozwalającej na wymianę doświadczeń;
- wyborze odpowiednich narzędzi wspomagających wymianę informacji;
- niwelowaniu barier językowych poprzez odpowiedni dobór personelu projektu;
- eliminowaniu zbyt ogólnego sposobu wymiany informacji i doświadczeń, mogącego powodować pewną przypadkowość.

2. Przykładami produktów projektów współpracy ponadnarodowej mogą być:

- programy szkoleń i innych form uczenia się formalnego, nieformalnego, czy pozaformalnego, z poszczególnych obszarów wsparcia EFS, adekwatnych do tematów konkursu;
- narzędzia i metody doradztwa;
- programy zwiększające dostęp do zatrudnienia, czy aktywizacji lub utrzymania aktywności osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, np. NEETs, 50+, kobiet, niepełnosprawnych;
- metody utrzymania aktywności zawodowej osób starszych w przedsiębiorstwach;
- metody zwiększające możliwości zatrudnienia osób młodych bez pracy, w szczególności tzw. NEETs;
- metody rozwijania nowatorskich usług społecznych świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej;
- publikacje, opracowania i raporty;
- niezbędne do osiągnięcia celu projektu badania i analizy.

Produkt projektu współpracy ponadnarodowej posiada dwa wymiary – wymiar idei (pomysłu) i jej formę materialną. Na poziomie idei powstaje określona koncepcja działania wobec zidentyfikowanego problemu, czy grupy docelowej. Na poziomie wymiaru materialnego będzie to postać, w jakiej produkt będzie dostępny i gotowy do wdrożenia po zakończeniu nad nim prac.

Obydwa wymiary muszą zostać jednoznacznie opisane i ważne jest, aby zachowana została ich logiczna spójność. Oceniający musi uzyskać pewność, że rozumie istotę produktu projektu współpracy ponadnarodowej i jego obu wymiarów – jak wygląda nowe lub zmodyfikowane podejście: co będzie treścią działań, na czym będzie polegał proponowany model, jakie warunki muszą zostać spełnione do jego poprawnego funkcjonowania.

Przykład:

Produktem projektu współpracy ponadnarodowej jest model wsparcia osób 50+ (idea). Przyjmie on postać zestawu procedur działania dla instytucji rynku pracy, poradnika dla pracowników tych instytucji i programu szkolenia tych pracowników (wymiar materialny), które podlegają zastosowaniu w praktyce.

2. WYMAGANIA KONKURSOWE

2.1 Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie projektu

1. W ramach konkursu o dofinansowanie realizacji projektu mogą ubiegać się podmioty wyszczególnione w SZOOP PO WER, tj.:
 - podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami, np. ministerstwa, urzędy centralne;

- administracja publiczna, np. ministerstwa, urzędy centralne;
- jednostki samorządu terytorialnego, np. gminy, powiaty,
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego, np. związki gmin, związki miast;
- instytucje rynku pracy, np. agencje zatrudnienia, urzędy pracy;
- instytucje pomocy i integracji społecznej, np. regionalne ośrodki polityki społecznej, ośrodki pomocy społecznej;
- szkoły i placówki systemu oświaty, np. kuratoria oświaty, zakłady doskonalenia zawodowego;
- uczelnie, np. prywatne i publiczne szkoły wyższe;
- przedsiębiorstwa, np. jednoosobowe, małe, średnie przedsiębiorstwa;
- organizacje pozarządowe, np. fundacje, stowarzyszenia;
- podmioty ekonomii społecznej, np. spółdzielnie socjalne;
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER, np. związki zawodowe, organizacje pracodawców;
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, np. związki stowarzyszeń, federacje organizacji pozarządowych;
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze np.: uczelnie wyższe, instytuty PAN.

2.2. Definicje i opis znaczenia wybranych⁴ kryteriów dostępu i kryteriów premiujących

Kryterium nr 1

„W projekcie wykorzystywane są przynajmniej dwa rodzaje działań współpracy ponadnarodowej spośród następujących:

- 1) wypracowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;
- 2) transfer, zaadaptowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;
- 3) równoległe tworzenie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;
- 4) wymiana informacji i doświadczeń,

w tym obowiązkowo jednym z nich jest wymiana informacji i doświadczeń.”

Definicja kryterium:

Przynajmniej dwa z wymienionych w kryterium działań współpracy ponadnarodowej muszą zostać wykorzystane w projekcie, w tym obowiązkowo jednym z działań powinna być „wymiana informacji i doświadczeń”. Od decyzji projektodawcy zależy, które z ww. działań wybierze i połączy z działaniem, „wymiana informacji i doświadczeń”, które nie może występować samodzielnie.

⁴ Wybranych, tzn. wszystkich kryteriów dostępu poza kryteriami ogólnymi formalnymi, których definicje i opis znaczenia zostały podane w pkt. 5.2.3.1 Regulaminu.

Projektodawca powinien jednoznacznie wskazać we wniosku, które rodzaje działań współpracy ponadnarodowej, z wymienionych powyżej, będzie realizował w projekcie.

Typologia rodzajów działań współpracy ponadnarodowej została opisana w pkt. 1.5 Regulaminu: Rodzaje działań współpracy ponadnarodowej.

Projektodawca musi również opisać na czym polega nowość rozwiązania, podając jednocześnie uzasadnienie wskazujące dlaczego zdaniem projektodawcy rozwiązanie należy uznać za nowe.. Samo stwierdzenie, że rozwiązanie jest nowe nie jest wystarczające do spełnienia kryterium. Definicja nowego rozwiązania znajduje się w słowniku skrótów i pojęć niniejszego Regulaminu.

Informacja w zakresie rodzajów działań współpracy ponadnarodowej oraz opis nowości rozwiązania powinny zostać zawarta w pkt. 3.1.2 wniosku o dofinansowanie „Wskaż cel główny projektu i opisz, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego PO WER”.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno-merytorycznej.

Kryterium nr 2

„Wniosek o dofinansowanie zawiera koncepcję wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy ponadnarodowej do praktyki, w tym po zakończeniu realizacji projektu.”

Definicja kryterium:

Wdrożenie rozwiązania oznacza wykorzystanie w praktyce nowego instrumentu/narzędzia/podejścia wypracowanego w ramach projektu, zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie.

Ze względu na trwałość rezultatów projektu, beneficjent jest zobowiązany do zapewnienia stosowania wypracowanego rozwiązania także po zakończeniu realizacji projektu, w formie i zakresie przewidzianym wnioskiem o dofinansowanie projektu.

Wdrożenie wypracowanego rozwiązania do praktyki beneficjent musi dokładnie przemyśleć oraz precyzyjnie zaplanować już na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie. W opisie koncepcji wdrożenia należy zawrzeć informacje:

a) dotyczące formy oraz sposobu wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy ponadnarodowej do praktyki oraz przewidywany rodzaj instytucji, w której/których dane rozwiązanie będzie wdrożone (w tym u partnerów krajowych beneficjenta lub w innych podmiotach przewidzianych we wniosku o dofinansowanie);

Forma wdrożenia, na podstawie decyzji odpowiedniego podmiotu zarządzającego, jest zależna od specyfiki instytucji oraz samego rozwiązania.

b) potwierdzające realność wdrożenia wypracowanego/ zaadaptowanego rozwiązania, tj. wskazać, że będzie ono mogło być wdrożone bezpośrednio w projekcie, w ramach obecnych warunków krajowych, tj. na dzień złożenia wniosku (np. bez wymogu dokonania zmian legislacyjnych).

W treści wniosku należy zamieścić jednoznaczne oświadczenie potwierdzające realność wdrożenia w ramach obecnych warunków krajowych.

Za wdrożenie kompleksowego/kompleksowych rozwiązania/ rozwiązań uznaje się wdrożenie do praktyki przez podmioty, których zadań merytorycznych to rozwiązanie dotyczy.

Nowe rozwiązanie, które powinno zostać wdrożone do praktyki, a o którym mowa w opisanym powyżej kryterium numer 1, obejmuje rozwiązanie wypracowane we współpracy ponadnarodowej z wykorzystaniem przynajmniej dwóch wymienionych w tym kryterium (numer 1) działań współpracy ponadnarodowej.

Kryterium weryfikowane jest na podstawie danych podanych przez projektodawcę w pkt. 3.1.2 wniosku o dofinansowanie „Wskaż cel główny projektu i opisz, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego PO WER”.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium jest odrzucany na etapie oceny formalno - merytorycznej.

Kryterium nr 3

„Wniosek o dofinansowanie projektu jest składany w partnerstwie ponadnarodowym, co oznacza, że:

- 1. cel, produkt/y i rezultat/y projektu muszą być powiązane ze współpracą ponadnarodową i pokazywać wartość dodaną takiej współpracy;**
- 2. wskazane zostało uzasadnienie dla wykorzystania współpracy ponadnarodowej dla osiągnięcia celu projektu standardowego.”**

Definicja kryterium:

Ad. 1.

Cel szczegółowy projektu musi odpowiadać celowi szczegółowemu PO WER dla Działania 4.3, a cel główny projektu musi być powiązany ze współpracą ponadnarodową.

Projektodawca opisuje wartość dodaną współpracy ponadnarodowej, zgodnie z definicją wartości dodanej, czyli uwzględniając fakt, że „osiągnięcie celu głównego jest możliwe wyłącznie w wyniku nawiązanej współpracy ponadnarodowej i niemożliwe do osiągnięcia bez tej współpracy; realizując projekt tylko na gruncie polskim nie byłoby możliwe osiągnięcie danego produktu, rezultatu lub w szczególności dzięki współpracy ponadnarodowej te produkty, rezultaty mogą być lepszej jakości, jest ich więcej lub mają większy zasięg”.

Cel szczegółowy projektu musi odpowiadać celowi szczegółowemu PO WER dla Działania 4.3, a cel główny projektu musi być powiązany ze współpracą ponadnarodową.

Projektodawca wskazuje co najmniej produkt i rezultat, obowiązkowe dla Działania 4.3 zgodnie z pkt. 2. 5 niniejszego Regulaminu.

Informacja dla tej części kryterium powinna zostać zawarta w pkt. 3.1.1 wniosku o dofinansowanie „Wskaźniki realizacji celu” oraz 3.1.2 „Wskaż cel główny projektu i opisz, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego PO WER”.

Znaczenie kryterium:

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno-merytorycznej.

Ad. 2

Projektodawca musi przedstawić uzasadnienie nawiązania współpracy ponadnarodowej z partnerem/-ami ponadnarodowym/-ymi wskazanym/-i we wniosku dla osiągnięcia celu głównego projektu. Uzasadnienie to powinno być przedstawione w powiązaniu z opisem wartości dodanej współpracy ponadnarodowej.

Informacja dla tej części kryterium powinna zostać zawarta w pkt. 3.1.2 wniosku o dofinansowanie „Wskaż cel główny projektu i opisz, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego PO WER”.

Znaczenie kryterium:

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno-merytorycznej

Kryterium nr 4

Realizacja projektu współpracy ponadnarodowej obejmuje 6 etapów (zadań):

- 1) przygotowanie rozwiązania we współpracy z partnerem ponadnarodowym;
- 2) testowanie wypracowanego rozwiązania na grupie docelowej projektu, z możliwym wsparciem partnera ponadnarodowego;
- 3) analiza efektów testowanego rozwiązania z uwzględnieniem opinii eksperta/ów oraz wsparcia partnera ponadnarodowego;
- 4) opracowanie z partnerem ponadnarodowym ostatecznej wersji wdrożeniowej produktu z uwzględnieniem wyników testowania i przeprowadzonej analizy;
- 5) wdrożenie rozwiązania do praktyki, z możliwym wsparciem partnera ponadnarodowego;
- 6) wypracowanie rekomendacji dla instytucji użytkownika w celu zapewnienia skutecznej trwałości stosowania wypracowanego rozwiązania, z możliwym wsparciem partnera ponadnarodowego.

Definicja kryterium:

Projektodawca jest zobowiązany opisać wszystkie etapy realizacji projektu współpracy ponadnarodowej we wniosku o dofinansowanie. Wszystkie etapy są niezbędne, aby w sposób prawidłowy zrealizować projekt i osiągnąć założone cele. Działania 1, 3, 4 obligatoryjnie muszą uwzględniać udział partnera ponadnarodowego, natomiast w przypadku etapu 2, 5 i 6 działania z udziałem partnera ponadnarodowego nie są obligatoryjne. IOK zaleca jednak, aby partnerzy ponadnarodowi (zagraniczni) byli zaangażowani w jak najwięcej faz realizacji projektu, zgodnie z potrzebami dotyczącymi wypracowania (w tym

adaptowania) rozwiązań w celu uzyskania ich jak najwyższej jakości, która wynika również z wartości współpracy ponadnarodowej.

Informacja dla tej części kryterium powinna zostać zawarta w pkt. 4.1 wniosku o dofinansowanie „Zadania”.

Usunięto: Wszystkie etapy zostały opisane szczegółowo w pkt 1.5.4 niniejszego Regulaminu. ¶

Znaczenie kryterium:

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno-merytorycznej.

Kryterium nr 5

Projekt wpisuje się w jeden z poniższych tematów wskazanych w konkursie:

1. Wypracowanie rozwiązań na rzecz zarządzania zintegrowanym pakietem usług na rzecz społeczności lokalnej, w szczególności osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
2. Wypracowanie rozwiązań zawierających usługi aktywizacji społecznej i usługi aktywizacji zawodowej, świadczone przez niepubliczne instytucje rynku pracy na rzecz osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy.
3. Wypracowanie rozwiązań na rzecz wsparcia dla osób łączących opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi z życiem zawodowym (tzw. pokolenie *sandwich generation*).

Metody utrzymania aktywności zawodowej pracowników w zawodach, w których wiek ma wpływ na efektywność pracownika w miejscu pracy, w ramach zatrudnienia u aktualnego pracodawcy. Definicja kryterium:

Beneficjent zobowiązany jest do wpisania w treści wniosku, w ramach którego tematu, spośród dopuszczonych w konkursie, składa projekt. Za wystarczający uznaje się zapis wskazujący numer tematu, w ramach którego realizowany jest projekt, np.: „Temat 1”.

W ramach niniejszego konkursu nie przewiduje się finansowania działań o charakterze mobilnościowym, które mogą być realizowane tylko i wyłącznie w Działaniu 4.2. *Programy mobilności ponadnarodowej PO WER*.

Informacja o temacie, w ramach którego będzie realizowany projekt powinna zostać zawarta w pkt. 3.1.2 wniosku o dofinansowanie „Wskaż cel główny projektu i opisz, w jaki sposób projekt przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego PO WER”.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno-merytorycznej.

Kryterium nr 6

Projekt realizowany jest w partnerstwie ponadnarodowym wyłącznie w ramach Unii Europejskiej, w tym przynajmniej jeden z partnerów pochodzi z kraju innego niż Polska, natomiast wnioskodawcą jest podmiot z Polski.

Definicja kryterium:

Wymagania kryterium dotyczą minimalnej liczby partnerów ponadnarodowych (przynajmniej jeden), niemniej projektodawca może realizować projekt w szerszym partnerstwie ponadnarodowym.

W ramach konkursu nie dopuszcza się partnerstwa z partnerem ponadnarodowym z kraju spoza UE. Przez podmiot pochodzący z innego kraju Unii Europejskiej rozumie się podmiot, który posiada swoją siedzibę lub filię w kraju Unii Europejskiej innym niż Polska. Przez podmiot pochodzący z Polski rozumie się podmiot, który posiada swoją siedzibę lub filię w Polsce.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych w pkt. 2.9 wniosku o dofinansowanie „Partnerzy” oraz na podstawie treści listu/listów intencyjnego/-ych załączonego/-ych do wniosku, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do Regulaminu. Dodatkowo szczegóły dotyczące wymagań technicznych odnośnie do przygotowania listu intencyjnego znajdują się pkt. 2.6 Regulaminu.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 7

Jeden podmiot może wystąpić w ramach konkursu – jako wnioskodawca albo partner – nie więcej niż 2 razy we wniosku/wnioskach o dofinansowanie.

Definicja kryterium:

Kryterium odnosi się do występowania danego podmiotu w charakterze wnioskodawcy albo partnera. Jeden podmiot może występować maksymalnie w 2 wnioskach złożonych w tym samym konkursie ..

Spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie danych będących w dyspozycji IOK, obejmujących:

- dane wnioskodawcy (projektodawcy);
- dane partnera;
- tytuł projektu.

Kryterium weryfikowane jest na podstawie danych podanych przez projektodawcę w pkt. 2.1 wniosku o dofinansowanie „Nazwa wnioskodawcy”, pkt. 2.9 „Partnerzy”, pkt. 1.6 „Tytuł projektu”.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium jest odrzucany na etapie oceny formalno-merytorycznej.

W przypadku wystąpienia jednego podmiotu w więcej niż 2 wnioskach złożonych w ramach danego konkursu, **IOK odrzuca wszystkie złożone w odpowiedzi na konkurs wnioski, w których ten podmiot występuje**, w związku z niespełnieniem kryterium dostępu. W przypadku wycofania przed terminem zamknięcia konkursu jednego wniosku o dofinansowanie, projektodawca ma prawo złożyć kolejny wniosek.

Kryterium nr 8

Okres realizacji projektu wskazany we wniosku o dofinansowanie przewidziany jest maksymalnie na 36 miesięcy kalendarzowych.”

Definicja kryterium:

Projektodawca może przewidzieć we wniosku krótszy okres realizacji projektu, ale nie dłuższy niż 36 miesięcy kalendarzowych. Do obliczania okresu realizacji projektu stosuje się zasady obliczania terminów określone w rozdziale 10 „Terminy” Kodeksu Postępowania Administracyjnego (KPA).

Kryterium jest weryfikowane na podstawie informacji zawartej w pkt 1.7 wniosku o dofinansowanie „Okres realizacji projektu”.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 9

Minimalna wartość projektu określona w budżecie projektu wynosi 500 000,00 PLN.

Definicja kryterium:

Przez wartość projektu rozumie się wszystkie wydatki kwalifikowalne, które zostaną poniesione w ramach projektu, tj. koszty bezpośrednie i pośrednie, w tym wkład własny.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych w pkt. 5.1. wniosku o dofinansowanie „Koszty ogółem”, kolumna ” kwalifikowalne”.

Informacje dodatkowe:

Zaplanowanie wydatków we wniosku o dofinansowanie na minimalnym poziomie, może skutkować uznaniem kryterium za niespełnione, w sytuacji, gdy część wydatków w wyniku oceny merytorycznej budżetu projektu, zostanie uznana za niekwalifikowalne. IOK zaleca ustalenie wartości projektu na poziomie wyższym, niż minimalny wymagany w konkursie.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 10

Na etapie składania wniosku w odpowiedzi na konkurs podpisany jest list intencyjny, będący załącznikiem do wniosku, a dane partnera ponadnarodowego i zadania zaplanowane we współpracy ponadnarodowej są wpisane we wniosku o dofinansowanie projektu.

Definicja kryterium:

Dane partnera ponadnarodowego i zadania zaplanowane we współpracy ponadnarodowej muszą być wpisane we wniosku o dofinansowanie projektu.

Dołączony do wniosku o dofinansowanie list/-y intencyjny/-e zawiera/-ją informacje zgodne z minimalnym zakresem wskazanym w załączniku nr 1 do Regulaminu.

To kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści listu/listów intencyjnego/-ych załączonego/-ych do wniosku, zgodnie z załącznikiem do Regulaminu, pkt 2.9 wniosku o dofinansowanie „Partnerzy” oraz pkt. 4.1 „Zadania”. Dodatkowo szczegóły dotyczące wymagań technicznych odnośnie do przygotowania listu intencyjnego znajdują się pkt. 2.6 Regulaminu.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 11

Partner ponadnarodowy, z którym zostanie zawiązane partnerstwo musi posiadać co najmniej 3-letnie doświadczenie w realizacji działań dotyczących projektu, tj. opracowywaniu i/lub wdrażaniu rozwiązań zmierzających do rozwiązania problemów których dotyczy projekt.

Definicja kryterium:

Projektodawca wskazuje we wniosku **w sposób jednoznacznie identyfikowalny dla oceniającego** przedział czasowy, w którym partner ponadnarodowy zdobył wymagane doświadczenie w realizacji działań dotyczących projektu. Doświadczenie w realizacji działań dotyczących projektu rozumiane jest jako doświadczenie w opracowywaniu i/lub wdrażaniu rozwiązań, których celem jest rozwiązanie problemów, których dotyczy projekt składany w odpowiedzi na nieniejszy konkurs.

Za „co najmniej 3-letnie doświadczenie w realizacji działań dotyczących projektu” uznaje się doświadczenie **partnera ponadnarodowego**, nie zaś zatrudnionego/-ych w niej pracownika/ów. Dodatkowo, okres trzech lat musi dotyczyć **jednego** podmiotu – **nie można sumować doświadczenia kilku partnerów ponadnarodowych**.

Doświadczenie w ramach jednego podmiotu **nie musi trwać nieprzerwanie trzy lata** – może składać się na nie kilka okresów, w których doświadczenie w danym obszarze było nabywane, **jednak po zsumowaniu, okres doświadczenia musi wynosić co najmniej 3 lata**. Należy także pamiętać, że w przedmiotowym kryterium weryfikowany jest czas trwania doświadczenia, nie ilość przedsięwzięć podejmowanych w danym czasie. W związku z tym, w przypadku, kiedy w danym roku partner ponadnarodowy zrealizował więcej niż jedno przedsięwzięcie poświadczające jego doświadczenie w obszarze merytorycznym – np. jedno w okresie 1.01.2014-31.03.2014 i drugie w okresie 1.01.2014-31.04.2014, do doświadczenia należy zaliczyć 4 miesiące (3+1), nie 7 (3+4).

Podane we wniosku o dofinansowanie **informacje muszą wskazywać na zakres działalności w realizacji działań dotyczących projektu** partnera ponadnarodowego. Za działania dotyczące projektu uznaje się działania wpisujące się w temat konkursu, w ramach którego projektodawca składa wniosek.

Informacja w zakresie spełniania tego kryterium powinna zostać zawarta w pkt. 4.4. wniosku o dofinansowanie „Doświadczenie wnioskodawcy i partnerów”.

Znaczenie kryterium: Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 12

Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązania w zakresie zarządzania zintegrowanym pakietem usług społecznych.

Definicja kryterium:

Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązania w zakresie zarządzania zintegrowanym pakietem usług społecznych.

Uszczegółowienie zakresu rozwiązania:

Poprzez zintegrowany pakiet usług społecznych rozumie się pakiet zawierający co najmniej cztery rodzaje usług, które w sposób kompleksowy odpowiadają na potrzeby lokalnej społeczności, z których przynajmniej jedna ma charakter profilaktyczny.

W ramach usług dopuszczalne są: usługi aktywnej integracji, usługi opiekuncze, usługi asystenckie, usługi wspierania rodziny, w tym rodzinna piecza zastępcza oraz usługi w postaci mieszkań chronionych i wspomaganych⁵. Dodatkowo do katalogu usług dolicza się opiekę nad dziećmi do lat 3 oraz edukację przedszkolną.

Wnioskodawca jest zobowiązany w sposób jednoznaczny wskazać, które rodzaje usług wykorzystuje w ramach rozwiązania.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 1. wniosku o dofinansowanie „Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym PO WER” oraz 4.1 „Zadania” oraz w cz. V „Budżet projektu”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 1.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 13

Rozwiązanie dotyczące zarządzania zintegrowanym pakietem usług społecznych:

- 1) jest realizowane na rzecz społeczności lokalnej, w szczególności osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;**
- 2) zakłada współpracę pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych (np.: ochrony zdrowia, edukacji, sądownictwa, policji);**

⁵ Definicje według Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego

i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 z dnia 24 października 2016r.

- 3) uwzględnia zaangażowanie lokalnej społeczności na etapie realizacji projektu;
- 4) uwzględnia aspekt deinstytucjonalizacji usług;
- 5) zakłada obowiązkowy udział jednego powiatu oraz co najmniej jednej gminy wchodzącej w skład tego powiatu.

Definicja kryterium:

Rozwiązanie dotyczące zarządzania zintegrowanym pakietem usług społecznych jest realizowane na rzecz społeczności lokalnej, w szczególności osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; zakłada współpracę pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych (np.: ochrony zdrowia, edukacji, sądownictwa, policji); uwzględnia zaangażowanie lokalnej społeczności na etapie realizacji projektu; uwzględnia aspekt deinstytucjonalizacji usług oraz zakłada obowiązkowy udział jednego powiatu oraz co najmniej jednej gminy wchodzącej w skład tego powiatu.

Uszczegółowienie zakresu rozwiązania:

Poprzez osoby lub rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym rozumie się:

- a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382, z późn. zm.);
- e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.);
- f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020;
- g) rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością;
- h) osoby, dla których ustalono III profil pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.);
- i) osoby niesamodzielne;

- j) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytocznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- k) osoby odbywające kary pozbawienia wolności;
- l) osoby korzystające z PO PŻ.

Poprzez deinstytucjonalizację usług rozumie się: proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej, realizowany w oparciu o „Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej, z drugiej – stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest profilaktyka, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci – rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej.

Poprzez społeczność lokalną rozumie się grupę ludzi zamieszkujących określone terytorium, którzy korzystają ze wsparcia tych samych instytucji świadczących usługi. Przyjmuje się, że jest to grupa ludzi zamieszkująca przynajmniej terytorium powiatu.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 1. wniosku o dofinansowanie „Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym PO WER” oraz 4.1 „Zadania” oraz w cz. V „Budżet projektu”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 1.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 14

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy danego rozwiązania, jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym i powiatowym, instytucje pomocy i integracji społecznej oraz podmioty należące do przynajmniej dwóch z poniższych kategorii:

- podmioty ekonomii społecznej;
- placówki ochrony zdrowia;
- służby policji;
- sądy;
- szkoły lub placówki systemu oświaty;
- placówki wychowania przedszkolnego;
- instytucje kultury i placówki kulturalno-oświatowe.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Definicja kryterium:

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy danego rozwiązania, jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym i powiatowym, instytucje pomocy i integracji społecznej oraz podmioty należące do przynajmniej dwóch z poniższych kategorii:

- podmioty ekonomii społecznej;
- placówki ochrony zdrowia;
- służby policji;
- sądy;
- szkoły lub placówki systemu oświaty;
- placówki wychowania przedszkolnego;
- instytucje kultury i placówki kulturalno-oświatowe.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Poprzez instytucje pomocy i integracji społecznej należy rozumieć jednostki organizacyjne pomocy społecznej, podmioty zatrudnienia socjalnego, organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy i integracji społecznej oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej oraz inne podmioty działające w sferze pomocy i integracji społecznej, których głównym celem nie jest prowadzenie działalności gospodarczej (wg definicji z SZOOP).

Jako podmiot ekonomii społecznej należy rozumieć:

- a) przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. poz. 651, z późn. zm.);
- b) podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:
 - i) CIS i KIS;
 - ii) ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- c) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239, z późn. zm.);
- d) podmiot sfery gospodarczej utworzony w związku z realizacją celu społecznego bądź dla którego leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej. Grupę tę można podzielić na następujące podgrupy:
 - i) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych;
 - ii) spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21, z późn. zm.);

iii) spółki non-profit, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o ile udział sektora publicznego w spółce wynosi nie więcej niż 50%

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 2. wniosku o dofinansowanie „Grupy docelowe”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 1.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 15

Rozwiązanie wypracowane w projekcie obejmuje:

- **lokalne partnerstwo współpracy na rzecz przywrócenia osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy na rynek pracy;**
- **zestaw usług z zakresu aktywizacji społecznej uwzględniający diagnozę sytuacji ww. osób i działania motywujące do aktywizacji, w tym zmianę postawy;**
- **zestaw usług z zakresu aktywizacji zawodowej.**

Definicja kryterium:

Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązania, które będzie uwzględniać funkcjonowanie lokalnego partnerstwa współpracy na rzecz przywrócenia osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy na rynek pracy. Rozwiązanie ma obejmować obowiązkowo zestaw usług z zakresu aktywizacji społecznej, uwzględniający diagnozę sytuacji ww. osób i działania motywujące do aktywizacji, w tym zmianę postawy oraz zestaw usług z zakresu aktywizacji zawodowej.

Rozwiązanie wypracowane w projekcie powinno być gotowe do wdrożenia.

Uszczegółowienie zakresu rozwiązania:

Poprzez usługi aktywizacji społecznej rozumie się działania prowadzone na rzecz włączenia osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w urzędzie pracy, poprzez kształtowanie aktywnej postawy mającej na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i osiągnięcie samodzielności życiowej. Przykładowe usługi to poradnictwo psychologiczne, grupy wsparcia, diagnozowanie sytuacji ww. osób, prowadzenie działań motywacyjnych .

Poprzez usługi aktywizacji zawodowej rozumie się działania prowadzące do wejścia na rynek pracy i uzyskanie zatrudnienia przez osoby długotrwale pozostające bez zatrudnienia i niezarejestrowane w urzędzie pracy, poprzez podniesienie kompetencji zawodowych, umiejętności poruszania się po rynku pracy. Przykładowe usługi to: prawnictwo zawodowe, organizacja szkoleń zawodowych, pośrednictwo zawodowe.

Wnioskodawca jest zobowiązany w sposób jednoznaczny wskazać, które rodzaje usług wykorzystuje w ramach rozwiązania. Ponadto, w opisie rozwiązania należy oddzielnie opisać usługi aktywizacji społecznej i usługi aktywizacji zawodowej.

Poprzez lokalne partnerstwo współpracy na rzecz przywrócenia osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy na rynek pracy, rozumie się partnerstwo powołane i zawarte przez podmioty/instytucje działające w tym samym obszarze tematycznym.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 1. wniosku o dofinansowanie „Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym PO WER” oraz 4.1 „Zadania” oraz w cz. V „Budżet projektu”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 2.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 16

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy:

- niepubliczne instytucje rynku pracy, w tym organizacje pozarządowe.

Ponadto, jeśli jest to uzasadnione specyfiką projektu, użytkownikami mogą być:

- instytucje pomocy i integracji społecznej (w tym podmioty zatrudnienia socjalnego) lub
- publiczne służby zatrudnienia lub
- pracodawcy.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Definicja kryterium:

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy danego rozwiązania, niepubliczne instytucje rynku pracy, w tym organizacje pozarządowe.

Ponadto, jeśli jest to uzasadnione specyfiką projektu, użytkownikami mogą być:

- instytucje pomocy i integracji społecznej (w tym podmioty zatrudnienia socjalnego) lub

- publiczne służby zatrudnienia lub
- pracodawcy.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 2. wniosku o dofinansowanie „Grupy docelowe”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 2.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 17

Rozwiązanie wypracowane w projekcie zawiera przynajmniej dwa z następujących elementów wsparcia, przy czym obowiązkowo należy zastosować element nr 1:

- 1. wsparcie ze strony instytucji lub organizacji lokalnych, poprzez wprowadzanie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi, w celu ułatwienia godzenia opieki z życiem zawodowym;**
- 2. wsparcie psychologiczne dla osób sprawujących jednocześnie opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi;**
- 3. wsparcie doradcze lub szkoleniowe w organizacji opieki nad dziećmi i osobami zależnymi;**
- 4. podnoszenie świadomości wśród pracodawców w zakresie potrzeb pracowników sprawujących jednocześnie opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi oraz wprowadzenie udogodnień w miejscu pracy np.: elastyczne formy pracy, uwzględnianie potrzeb tej grupy w pakietach socjalnych.**

Definicja kryterium:

Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązania, które będzie uwzględniać wsparcie ze strony instytucji lub organizacji lokalnych, poprzez wprowadzanie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi, w celu ułatwienia godzenia opieki z życiem zawodowym; wsparcie psychologiczne dla osób sprawujących jednocześnie opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi; wsparcie doradcze lub szkoleniowe w organizacji opieki nad dziećmi i osobami zależnymi; podnoszenie świadomości wśród pracodawców w zakresie potrzeb pracowników sprawujących jednocześnie opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi oraz wprowadzenie udogodnień w miejscu pracy np.: elastyczne formy pracy, uwzględnianie potrzeb tej grupy w pakietach socjalnych.

Wymagane jest, aby w ramach rozwiązania obowiązkowo uwzględnić 2 elementy wymienione w kryterium, w tym obligatoryjnie wsparcie ze strony instytucji lub organizacji lokalnych, poprzez wprowadzanie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi, w celu ułatwienia godzenia opieki z życiem zawodowym.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 1. wniosku o dofinansowanie „Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym PO WER” oraz 4.1 „Zadania” oraz w cz. V „Budżet projektu”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 3.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 18

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy:

- instytucje pomocy i integracji społecznej lub
- jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym lub powiatowym lub
- instytucje rynku pracy lub
- pracodawcy i organizacje pracodawców lub
- szkoły lub placówki systemu oświaty lub
- ośrodki wychowania przedszkolnego lub
- podmioty lecznicze lub
- organizacje pozarządowe.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Definicja kryterium:

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy danego rozwiązania:

- instytucje pomocy i integracji społecznej lub
- jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym lub powiatowym lub
- instytucje rynku pracy lub
- pracodawcy i organizacje pracodawców lub
- szkoły lub placówki systemu oświaty lub
- ośrodki wychowania przedszkolnego lub
- podmioty lecznicze lub
- organizacje pozarządowe.

Wymagane jest, aby w ramach projektu wsparciem objąć przynajmniej jedną z wymienionych podgrup.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 2. wniosku o dofinansowanie „Grupy docelowe”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 3.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 19

Rozwiązanie wypracowane w projekcie zawiera elementy mające na celu opracowanie i wdrożenie systemu organizacji pracy umożliwiającego utrzymanie zatrudnienia przez osoby w zawodach, w których wiek ma wpływ na efektywność pracownika w miejscu pracy, przy czym obligatoryjnym elementem tego systemu ma być podniesienie świadomości pracodawców w zakresie korzyści i ograniczeń wynikających z utrzymania pracowników w ww. zawodach.

Definicja kryterium:

Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązania, które zawiera elementy mające na celu opracowanie i wdrożenie systemu organizacji pracy umożliwiającego utrzymanie zatrudnienia przez osoby w zawodach, w których wiek ma wpływ na efektywność pracownika w miejscu pracy, przy czym obligatoryjnym elementem tego systemu ma być podniesienie świadomości pracodawców w zakresie korzyści i ograniczeń wynikających z utrzymania pracowników w ww. zawodach.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 1. wniosku o dofinansowanie „Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym PO WER” oraz 4.1 „Zadania” oraz w cz. V „Budżet projektu”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 4.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium nr 20

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy:

- **pracodawcy lub**
- **instytucje rynku pracy lub**

- partnerzy społeczni lub
- organizacje pozarządowe.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Definicja kryterium:

Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy danego rozwiązania:

- pracodawcy lub
- instytucje rynku pracy lub
- partnerzy społeczni lub
- organizacje pozarządowe.

Wymagane jest, aby w ramach projektu wsparciem objąć przynajmniej jedną z wymienionych podgrup.

Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji we wniosku o dofinansowanie w pkt. 3. 2. wniosku o dofinansowanie „Grupy docelowej”.

Znaczenie kryterium:

Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów złożonych w ramach tematu nr 4.

Projekt niespełniający tego kryterium zostanie odrzucony na etapie oceny formalno – merytorycznej.

Kryterium premiujące nr 1

„Finansowanie współpracy ponadnarodowej wyłącznie na zasadzie wzajemności, tj. każdy z partnerów ponosi swoje koszty, bez pokrywania jakichkolwiek kosztów partnera/ów ponadnarodowego/ych z budżetu PO WER”.

Definicja kryterium:

W ramach kryterium premiowane będą projekty, w których partner ponadnarodowy finansuje wszystkie swoje działania z własnych środków, tj. środki PO WER nie są przeznaczane na pokrycie jego kosztów. Przepisanie jakichkolwiek wydatków dotyczących partnera zagranicznego do lidera projektu, w tym również kosztów transportu, noclegu, wyżywienia, itp. oznacza, że zasada wzajemności nie występuje.

W przypadku wystąpienia zasady wzajemności, w budżecie szczegółowym wniosku o dofinansowanie, zadania realizowane w całości przez partnera ponadnarodowego powinny wskazywać koszt „0”. Natomiast w przypadku, gdy partner ponadnarodowy odpowiada za wybrane elementy zadania nie należy wykazywać ich w budżecie szczegółowym, a wskazać je w uzasadnieniu pod budżetem.

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji podanych we wniosku o dofinansowanie w pkt. 4.3 „Potencjał wnioskodawcy i partnerów” oraz w cz. V „Budżet projektu”.

Znaczenie kryterium:

Projekt nie spełniający tego kryterium nie otrzyma dodatkowych punktów premiujących w części E. Kryteria premiujące wniosku o dofinansowanie.

Za spełnienie kryterium przysługuje 5 pkt.

2.3 Okres realizacji projektu

Informację o okresie realizacji projektu **należy umieścić w pkt. 1.7 wniosku o dofinansowanie.**

W projekcie kwalifikowalne mogą być wyłącznie wydatki ponoszone począwszy od 01.01.2017 r., w tym koszty nawiązania partnerstwa ponadnarodowego, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym regulaminie. Wydatki poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie mogą zostać uznane za kwalifikowalne wyłącznie w przypadku spełnienia warunków kwalifikowalności określonych w *Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020* i umowie o dofinansowanie. **Oznacza to, że przed podpisaniem umowy o dofinansowanie wnioskodawca ponosi wydatki na własne ryzyko.**

Przy określaniu daty rozpoczęcia realizacji projektu należy uwzględnić czas trwania procedury konkursowej – szacuje się, że średni czas upływający od daty zakończenia naboru wniosków do podpisania umowy o dofinansowanie projektu wyniesie około 6 miesięcy.

Wnioskodawcy, których wnioski zostały wybrane do dofinansowania zostaną poproszeni o złożenie dokumentów niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie w terminie i na zasadach określonych przez IOK.

Umowa o dofinansowanie projektu może zostać podpisana, jeżeli projekt spełnia wszystkie kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania.

W ciągu 10 dni od zakończenia naboru wniosków, IOK zamieści na swojej stronie internetowej informacje o planowanym harmonogramie oceny wniosków.

2.4 Zasięg geograficzny rozwiązań.

Zastosowanie i wykorzystanie przygotowanych w projekcie współpracy ponadnarodowej nowych rozwiązań powinno dotyczyć możliwie najszerzego zasięgu geograficznego, w przypadku którego dotychczasowe działania w obszarach tematycznych objętych

konkursem nie były wystarczające lub wymagają nowego/zmodyfikowanego podejścia. **Mówiąc o zastosowaniu nowego rozwiązania na możliwie najszerszym obszarze geograficznym należy rozumieć obszar całego kraju. Nie będzie miało uzasadnienia realizowanie projektu we współpracy ponadnarodowej, jeżeli będzie on dotyczył tylko zastosowania rozwiązania do problemów wyłącznie o charakterze lokalnym.** Proponowane w projekcie rozwiązanie powinno mieć szerszy wymiar i skalę oddziaływania i jako bardziej uniwersalne, powinno charakteryzować się określonym stopniem możliwego rozprzestrzenienia (dyfuzji), które od wdrożenia w danej instytucji ma potencjał do zastosowania w innych jednostkach, regionach, a nawet krajach (naśladownictwo, adaptacja).

Beneficjent określa właściwy obszar realizacji projektu we wniosku o dofinansowanie w pkt. I Informacje o projekcie, ppkt 1.8 Obszar realizacji projektu.

2.5 Wymagania w zakresie wskaźników i grupy docelowej projektu

2.5.1. Wskaźniki

Informacje ogólne:

Wszystkie rodzaje wskaźników dzielą się na wskaźniki produktu oraz wskaźniki rezultatu.

Wskaźniki produktu – dotyczą realizowanych działań. Produkt stanowi wszystko, co zostało uzyskane w wyniku działań współfinansowanych z EFS. Są to zarówno wytworzone dobra, jak i usługi świadczone na rzecz uczestników podczas realizacji projektu. Wskaźniki produktu odnoszą się co do zasady do osób lub podmiotów objętych wsparciem. Wskaźniki produktu powinny obrazować finalny efekt danego działania (np. liczba przeszkolonych osób lub liczba opracowanych programów szkoleniowych), a nie przygotowanie narzędzi do jego zrealizowania.

Wskaźniki rezultatu – dotyczą oczekiwanych efektów wsparcia ze środków EFS. Określają efekt zrealizowanych działań w odniesieniu do osób lub podmiotów, np. w postaci zmiany sytuacji na rynku pracy. W celu ograniczenia wpływu czynników zewnętrznych na wartość wskaźnika rezultatu, powinien on być jak najbliżej powiązany z działaniami wdrażanymi w ramach odpowiedniego priorytetu inwestycyjnego. Oznacza to, że wskaźnik rezultatu obrazuje efekt wsparcia udzielonego danej osobie/podmiotowi i nie obejmuje efektów dotyczących grupy uczestników/podmiotów, która nie otrzymała wsparcia. Wyróżnia się dwa typy wskaźników rezultatu:

- wskaźniki rezultatu bezpośredniego – odnoszą się do sytuacji bezpośrednio po zakończeniu wsparcia, tj. w przypadku osób lub podmiotów – po zakończeniu ich udziału w projekcie. Rekomendowane jest określanie w projekcie głównie wskaźników rezultatu bezpośredniego z uwagi na moment ich pomiaru (co do zasady – mierzonych do 4 tygodni od zakończenia udziału danej osoby lub podmiotu w projekcie);
- wskaźniki rezultatu długoterminowego – dotyczą efektów wsparcia osiągniętych w dłuższym okresie od zakończenia wsparcia (np. sześć miesięcy po zakończeniu

udział w projekcie). Zasadne jest określenie wskaźników rezultatu długoterminowego, w sytuacji gdy efekty wsparcia są widoczne w dłuższym okresie od zakończenia wsparcia danej osoby (np. trwałość utworzonych miejsc pracy) lub podmiotu (np. wdrożenie określonego rozwiązania po zakończeniu udziału w projekcie), niemniej moment ich pomiaru, nie powinien wykraczać poza planowany termin ostatecznego rozliczenia projektu.

Wskaźniki rezultatu dotyczą zmiany jakościowej w sytuacji danej osoby/ podmiotu, wdrożenia nowego narzędzia / systemu. Przy czym dotyczą tylko tych zmian, na które projekt ma wpływ (nie: liczba przyjętych aktów prawnych) – ściśle powiązanie z celem projektu.

Informacje szczegółowe:

Wnioskodawca zobowiązany jest do określenia we wniosku o dofinansowanie projektu (pkt. 3.1.1) w szczególności:

1. Wskaźników kluczowych określonych w PO WER, tj.:

- a) **wskaźnika produktu:** liczba instytucji, które podjęły współpracę z partnerem zagranicznym w programie, wraz ze źródłem pomiaru wskaźnika (umowa o współpracy ponadnarodowej).

Definicja wskaźnika: Wskaźnik mierzy liczbę instytucji, które podjęły współpracę z partnerem zagranicznym w programie.

Instytucja – podmiot prywatny lub publiczny (w tym beneficjent i partnerzy krajowi, którzy nawiązali współpracę ponadnarodową, liczeni oddzielnie), np. organizacja pozarządowa, urząd administracji publicznej, partnerzy społeczni, uczelnie, szkoły i placówki oświatowe, instytucje rynku pracy, instytucje integracji społecznej, przedsiębiorstwa.

Moment pomiaru wskaźnika – podpisanie umowy partnerstwa pomiędzy partnerami ponadnarodowymi i podpisanie umowy o dofinansowanie projektu (ewentualnie aneksu do umowy o dofinansowanie projektu, w przypadku rozszerzenia projektu o komponent ponadnarodowy).

- b) **wskaźnika rezultatu bezpośredniego:** liczba instytucji, które wdrożyły nowe rozwiązania dzięki współpracy z partnerem zagranicznym wraz ze źródłem pomiaru wskaźnika (np. uchwała instytucji, która wdroży rozwiązanie).

Definicja wskaźnika: Wskaźnik mierzy liczbę instytucji, które dzięki współpracy z partnerami zagranicznymi w programie wdrożyły nowe rozwiązania. Poprzez wdrożenie nowego rozwiązania rozumie się wykorzystywanie w praktyce nowego instrumentu/narzędzia/podejścia będącego przedmiotem projektu, zgodnie z założeniami projektu określonymi we wniosku o dofinansowanie. Forma wdrożenia jest zależna od specyfiki instytucji oraz samego rozwiązania i musi zostać określona we wniosku o dofinansowanie projektu.

Instytucja – podmiot prywatny lub publiczny (w tym beneficjent i partnerzy krajowi, którzy nawiązali współpracę ponadnarodową, liczeni oddzielnie) – np. organizacja

pozarządowa, urząd administracji publicznej, partnerzy społeczni, uczelnie, szkoły i placówki oświatowe, instytucje rynku pracy, instytucje integracji społecznej, przedsiębiorstwa.

Moment pomiaru wskaźnika: podjęcie decyzji odpowiedniego organu – np. w formie uchwały – odnośnie do włączenia nowego rozwiązania w praktykę funkcjonowania. Forma decyzji jest zależna od specyfiki instytucji oraz samego rozwiązania i powinna zostać określona we wniosku o dofinansowanie projektu.

2. **Wskaźników projektowych, tj. co najmniej dwóch wskaźników specyficznych dla projektu, innych niż wskazane w pkt 1.** Spośród tych wskaźników, co najmniej jeden jest wskaźnikiem produktu dotyczącym opracowania materiału zawierającego instrukcję i rekomendacje oraz co najmniej jeden dobrany jest adekwatnie do zakresu i celu projektu, zgodnie z jego specyfiką.

W ramach projektu należy przewidzieć wypracowanie instrukcji i rekomendacji dla podmiotów, które wdrożą i będą stosować wypracowane/zaadaptowane rozwiązania. Instrukcja i rekomendacje mają stanowić jeden zbiorczy materiał, obejmujący zarówno część zawierającą praktyczne wskazówki konieczne do wdrożenia rozwiązania, (instrukcja), jak również opis warunków niezbędnych do długotrwałego korzystania z produktu (rekomendacje). Zbiorczy materiał powinien dostarczać podmiotom wdrażającym rozwiązania informacji na temat tego, jakie będą wymagania związane z etapem wdrożenia rozwiązania, tzn. czy zastosowanie rozwiązania wymaga dużego nakładu czasu, pracy, środków finansowych, skomplikowanych procedur, wysokospecjalistycznych szkoleń dla podmiotów wdrażających, itp., czy nowe rozwiązanie jest proste w użyciu, czy nie wymaga wielu instruktaży, skomplikowanych instrukcji, nadzoru „mentorów”, itp. Materiał ten powinien również odnosić się do zidentyfikowania elementów sprzyjających dalszemu stosowaniu produktu po zakończeniu realizacji projektu, w szczególności w odniesieniu do wymagań prawnych, organizacyjnych, technicznych, kompetencyjno-kadrowych i kosztowych. Należy w nim również opisywać elementy, jeśli takie zidentyfikowano, których należy unikać, ponieważ utrudniają/mogą utrudnić korzystanie z nowego rozwiązania, w tym w dłuższej perspektywie czasowej.

3. W toku realizacji projektu monitorowane są także wymienione w poniższej tabeli horyzontalne wskaźniki produktu PO WER (Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020 EFS – zał. nr 2 do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 w części odnoszącej się do priorytetu inwestycyjnego celu tematycznego 11). **Uwzględnienie** (wybranie z listy rozwijalnej w systemie SOWA) **ww. wskaźników jest obowiązkowe**, przy czym Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie **może je uwzględniać z wartością docelową "0"**.

Horyzontalne wskaźniki produktu PO WER Lp.	Nazwa wskaźnika (jednostka miary)	Definicja operacyjna / kontekst prawny
--	-----------------------------------	--

1	Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych [osoby]	Wskaźnik mierzy liczbę osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie nabywania / doskonalenia umiejętności warunkujących efektywne korzystanie z mediów elektronicznych, tj. m.in. korzystania z komputera, różnych rodzajów oprogramowania, internetu oraz kompetencji ściśle informatycznych (np. programowanie, zarządzanie bazami danych, administracja sieciami, administracja witrynami internetowymi). Wskaźnik ma agregować wszystkie osoby objęte wsparciem w zakresie Technologii Informatyczno-Komputerowych we wszystkich programach i projektach, także tych, gdzie szkolenie dotyczy obsługi specyficznego systemu teleinformatycznego, którego wdrożenia dotyczy projekt. Taka sytuacja może wystąpić przy cross-financingu w projektach POPC i RPO dotyczących e-usług publicznych, ale również np. w POIS przy okazji wdrażania inteligentnych systemów transportowych. Identyfikacja charakteru i zakresu nabywanych kompetencji będzie możliwa dzięki możliwości pogrupowania wskaźnika według programów, osi priorytetowych i priorytetów inwestycyjnych.
2	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.]	Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów, które zaopatrzone w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiające dostęp do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom niepełnosprawnym ruchowo czy sensorycznie. Jako obiekty budowlane należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych.

3	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami [szt.]	Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie dostosowanie żywienia. Definicja na podstawie: Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.
---	---	--

4. Ponadto, w przypadku projektów, w ramach których tworzone są platformy i inne narzędzia IT, minimalna trwałość rezultatu wynosi co najmniej 2 lata od zakończenia realizacji projektu, co potwierdzone jest wskazanym we wniosku o dofinansowanie wskaźnikiem rezultatu długoterminowego.
5. Reasumując, wskaźnikami obowiązkowymi dla wszystkich projektów realizowanych w niniejszym konkursie są wskaźniki, o których mowa w pkt. 1 i 2. Dodatkowo, w przypadku projektów, w ramach których tworzone są platformy i inne narzędzia IT, obowiązkowy jest wskaźnik, o którym mowa w pkt. 3.
6. Beneficjenci monitorują wskaźniki, o których mowa w pkt. 1, 2, 3, 4 oraz wszystkie wskaźniki wspólne (tj. dane o uczestnikach) i horyzontalne, na zasadach określonych w

Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Jeśli chodzi o uczestników, za rozpoczęcie udziału w projekcie, co do zasady uznaje się przystąpienie do pierwszej formy wsparcia w ramach projektu. Dopuszcza się, aby moment rozpoczęcia udziału w projekcie był zbieżny z momentem zrekrutowania do projektu wówczas, gdy charakter wsparcia uzasadnia prowadzenie rekrutacji na wcześniejszym etapie realizacji projektu.

7. Trwałość rezultatów powinna być opisana we wniosku o dofinansowanie ze wskazaniem terminów jej zapewnienia, zgodnie z *Instrukcją*.
8. Wszystkie wskaźniki w projekcie muszą podlegać monitorowaniu zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie. Określając wskaźniki i ich wartości docelowe w projekcie należy mieć na uwadze ich definicje i sposób pomiaru określone w załączniku do SZOOP oraz w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego programów operacyjnych na lata 2014-2020.

2.5.2 Grupa docelowa

1. **Projektodawca opisując projekt musi wskazać do jakiej grupy docelowej będzie kierował swoje działania.** Informacje dotyczące grupy docelowej projektu należy przedstawić w pkt. 3.2 wniosku o dofinansowanie „Grupa docelowa”. Może się okazać, że do prowadzenia współpracy ponadnarodowej i/lub wdrożenia rozwiązania potrzebne są inne - niż tożsame z grupą docelową projektu standardowego osoby lub podmioty - niezbędne do osiągnięcia celu projektu, które będą musiały otrzymać bezpośrednie wsparcie w projekcie. Jeśli projektodawca uzna, że należy udzielić bezpośredniego wsparcia osobom/podmiotom niezbędnym dla realizacji współpracy ponadnarodowej i/lub wdrożenia rozwiązania do praktyki, to powinno to wynikać z faktu, że ich działanie rzeczywiście wiąże się z działaniem na rzecz wdrożenia nowego rozwiązania.
2. Warunkiem zakwalifikowania uczestnika do projektu jest uzyskanie danych wskazanych w Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014–2020 oraz w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 (załącznik nr 7 do tych Wytycznych). Weryfikacja przez beneficjenta spełniania przez uczestnika projektu (osobę/podmiot) kryteriów kwalifikowalności odbywa się na podstawie właściwego dokumentu, tj. oświadczenia lub zaświadczenia, w zależności od kryterium uprawniającego daną osobę lub podmiot do udziału w projekcie, np. urzędowego zaświadczenia w przypadku osób zarejestrowanych jako bezrobotne i osób niepełnosprawnych. Beneficjent jest odpowiedzialny za dołożenie wszelkich starań w celu potwierdzenia, że dana osoba/podmiot spełnia warunki udziału w projekcie.
3. Osoba fizyczna jest zobowiązana do przekazania informacji na temat swojej sytuacji po opuszczeniu projektu. Dane dotyczące uczestników projektów niezbędne są do

monitorowania wskaźników kluczowych oraz przeprowadzania ewaluacji przez instytucje do tego uprawnione.

2.6 Partnerstwo ponadnarodowe

1. W celu wspólnej realizacji projektu współpracy ponadnarodowej projektodawca jest zobowiązany do zawarcia umowy o partnerstwie przynajmniej z jednym partnerem pochodzącym z kraju Unii Europejskiej innego niż Polska. Partnerstwo jest zawierane na warunkach określonych w umowie o partnerstwie. Wnioskodawca projektu pełni rolę lidera partnerstwa.
2. Przy **wyborze partnerów** należy zastosować wymogi Ustawy, określone w art. 33. Ponadto, realizując projekt partnerski należy spełnić **pozostałe wymogi** określone w ogólnym kryterium formalnym nr 8, zgodnie z załącznikiem nr 14 Regulaminu.
3. **Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, IOK ponownie weryfikuje** spełnienie kryteriów odnoszących się do wykluczenia z możliwości otrzymania dofinansowania, występowania powiązań pomiędzy podmiotami tworzącymi partnerstwo oraz zawarcia umów partnerskich.
4. Informacja o udziale partnera powinna znaleźć się we wniosku o dofinansowanie projektu, zgodnie z wymaganiami określonymi w *Instrukcji*.

List intencyjny:

5. List intencyjny jest załączany do wniosku. Jego **treść musi uwzględniać minimalny zakres informacji, wskazany w załączniku nr 1 do Regulaminu konkursu**.
6. List intencyjny **jest** sporządzany w języku **polskim albo angielskim**. W przypadku listu intencyjnego w języku angielskim **należy załączyć jego robocze tłumaczenie na język polski**.
7. **Dopuszczalne jest dołączenie do wniosku kopii listu intencyjnego**.
8. List podpisywany jest przez projektodawcę, który reprezentuje również partnerów krajowych, oraz przez partnera/ów ponadnarodowego/ych. **List musi być podpisany przez osobę/y uprawnioną/e do podejmowania decyzji wiążących w imieniu projektodawcy, wskazaną w polu 2.7 wniosku o dofinansowanie „Osoba/y uprawniona/e do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy”**.
9. W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie ponadnarodowym z więcej niż jednym partnerem zagranicznym, co do zasady wymagany jest list intencyjny podpisany z każdym partnerem. **Dopuszczalne jest podpisanie jednego listu intencyjnego ze wszystkimi partnerami ponadnarodowymi**.

Umowa o współpracy ponadnarodowej:

10. **Umowa o współpracy ponadnarodowej musi zostać podpisana przed zawarciem umowy o dofinansowanie. Jej treść musi zawierać minimalny zakres informacji określony w załączniku nr 2 do Regulaminu konkursu**.
11. Umowa o współpracy ponadnarodowej jest sporządzana w języku **polskim albo angielskim**. W przypadku podpisania umowy o współpracy ponadnarodowej w języku angielskim należy przedłożyć IOK tłumaczenie umowy na język polski, poświadczone za zgodność z oryginałem. Tłumaczenie wykonane przez tłumacza przysięgłego nie jest wymagane.
12. Wszystkie dokumenty dotyczące realizowanej umowy są przedstawiane IOK wyłącznie w języku polskim albo angielskim i polskim.

13. Umowa jest podpisywana przez projektodawcę, który reprezentuje również partnerów krajowych, oraz przez partnera/ów ponadnarodowego/ych. **Umowa o współpracy ponadnarodowej musi być podpisana przez osobę/y uprawnioną/e do podejmowania decyzji wiążących w imieniu projektodawcy, wskazaną w polu 2.7 wniosku o dofinansowanie „Osoba/y uprawniona/e do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy”.**
14. **Dopuszczalne jest złożenie kopii umowy o współpracy ponadnarodowej** potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez osobę uprawnioną do reprezentowania projektodawcy, tj. wskazaną w punkcie 2.7 wniosku o dofinansowanie „Osoba/y uprawniona/e do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy”.
15. IOK akceptuje przekazaną umowę o współpracy ponadnarodowej niezwłocznie po złożeniu jej przez projektodawcę. W przypadku konieczności wprowadzenia zmian do umowy o współpracy ponadnarodowej projektodawca składa poprawioną wersję w terminie wskazanym przez IOK.
16. Udział partnerów, polegający w szczególności na wniesieniu zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych, musi być adekwatny do celów projektu. Niezależnie od podziału zadań i obowiązków w ramach partnerstwa, ostateczną odpowiedzialność za prawidłową realizację projektu ponosi projektodawca (lider partnerstwa) jako strona umowy o dofinansowanie.
17. Partner jest zaangażowany w realizację całego projektu, co oznacza, że uczestniczy również w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie i zarządzaniu projektem, przy czym partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań w projekcie.
18. Nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez projektodawcę i odwrotnie.
19. Nie jest dopuszczalne wzajemne zlecenie przez projektodawcę zakupu towarów lub usług partnerowi i odwrotnie.
20. Środki na finansowanie kosztów zadań realizowanych przez partnera ponadnarodowego w projekcie są przekazywane przez projektodawcę (lidera) do partnera ponadnarodowego wyłącznie w formie refundacji kosztów poniesionych przez partnera.
21. Wszystkie płatności dokonywane w związku z realizacją projektu pomiędzy projektodawcą (liderem) a partnerami dokonywane są za pośrednictwem wyodrębnionego dla projektu rachunku bankowego beneficjenta (lidera).
22. Partnerzy zobowiązani są ponosić wydatki zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020* oraz zgodnie z Regulaminem konkursu.

Zmiany dotyczące partnerów:

23. **Zmiany dotyczące partnerów** (rezygnacja partnera/partnerów lub wypowiedzenie partnerstwa) we wniosku rekomendowanym do dofinansowania, tj. **po zakończeniu oceny, ale przed zawarciem umowy o dofinansowanie**, traktowane są jako zmiany w projekcie i wymagają zgłoszenia do IOK oraz uzyskania jej pisemnej zgody. IOK wymaga, aby każdy nowy partner zapewnił podobny, adekwatny do pierwotnego wniosku, standard realizacji zadań przewidzianych dla dotychczasowego partnera projektu. Zgoda IOK wiąże się z koniecznością poprawy wniosku o dofinansowanie oraz aneksowaniem umowy współpracy ponadnarodowej partnerskiej lub podpisaniem nowej umowy. Analiza w zakresie zmian dotyczących partnera/ów nie oznacza konieczności kierowania wniosku do ponownej oceny merytorycznej. IOK nie wymaga dostarczenia podpisanego z nowym partnerem/partnerami listu intencyjnego. W przypadku

nienawiązania nowego partnerstwa, IOK nie podpisuje z wnioskodawcą umowy o dofinansowanie projektu.

24. **Zmiany dotyczące partnerów** (rezygnacja partnera/partnerów lub wypowiedzenie partnerstwa), **w trakcie realizacji projektu, tj. po zawarciu umowy o dofinansowanie**, wymagają niezwłocznego wprowadzenia do projektu nowego partnera. IOK wymaga, aby każdy nowy partner posiadał zbliżony lub wyższy potencjał i doświadczenie w stosunku do partnera, który wypowiedział udział w partnerstwie, zapewniał podobny, adekwatny do pierwotnego wniosku, standard realizacji zadań przewidzianych dla dotychczasowego partnera projektu. Nie mogą także ulec zmianie podstawowe założenia dotyczące działań realizowanych w projekcie, a projekt nadal musi spełniać wszystkie ogólne i szczegółowe kryteria wyboru projektów obowiązujące w konkursie. Analiza w zakresie zmian dotyczących partnera/ów nie oznacza konieczności kierowania wniosku do ponownej oceny merytorycznej. Zmiana dotycząca partnerów traktowana jest jako zmiana w projekcie i wymaga zgłoszenia do IOK oraz uzyskania jej pisemnej zgody, z uwzględnieniem wymogów określonych w umowie o dofinansowanie projektu. Zgoda IOK wiąże się z koniecznością poprawy wniosku o dofinansowanie oraz aneksowaniem umowy partnerskiej lub podpisaniem nowej umowy. W przypadku nienawiązania nowego partnerstwa, IOK rozwiązuje z beneficjentem umowę o dofinansowanie projektu.
25. Możliwa jest także **zmiana dotyczące partnerstwa polegająca na wprowadzeniu dodatkowego, nieprzewidzianego we wniosku o dofinansowanie projektu partnera, zarówno po zakończeniu oceny ale przed zawarciem umowy o dofinansowanie, jak i po zawarciu umowy, w trakcie realizacji projektu**. Włączenie do projektu nowego partnera nie może się wiązać z wprowadzeniem nowego rodzaju zadań przewidzianych do realizacji przez partnera/partnerów, a jedynie ze zwiększeniem liczby partnerów realizujących zadania przewidziane już do realizacji w partnerstwie. Wprowadzenie nowego partnera może oznaczać wzrost zaangażowania partnerów w realizację projektu, ale nie może być związane z przekazywaniem partnerom do realizacji zadań rodzajowo różnych od tych, które pierwotnie im przekazano. Możliwe jest również przesuwanie zadań pomiędzy partnerami. Zmiana w tym zakresie traktowana jest jako zmiana w projekcie i wymaga zgłoszenia do IOK oraz uzyskania jej pisemnej zgody, z uwzględnieniem wymogów określonych w umowie o dofinansowanie projektu. Zgoda IOK wiąże się z koniecznością poprawy wniosku o dofinansowanie oraz aneksowaniem umowy o współpracy ponadnarodowej lub podpisaniem nowej umowy.

2.7 Partnerstwo krajowe

1. W celu wspólnej realizacji projektu współpracy ponadnarodowej, oprócz partnerstwa z partnerem ponadnarodowym, **może zostać również utworzone partnerstwo z partnerem pochodzącym z Polski**. Projektodawca projektu pełni rolę lidera partnerstwa.
2. **Przy wyborze partnerów należy zastosować wymogi Ustawy, określone w art. 33. Ponadto, realizując projekt partnerski należy spełnić pozostałe wymogi określone w ogólnym kryterium formalnym nr 8, zgodnie z załącznikiem nr 14 Regulaminu.**
3. **Partnerstwo krajowe jest zawierane na warunkach określonych w pisemnym porozumieniu lub umowie o partnerstwie.** Zgodnie z art. 33 Ustawy umowa o partnerstwie lub porozumienie, określają w szczególności:
 - przedmiot porozumienia albo umowy;
 - prawa i obowiązki stron;
 - zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie;

- partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu;
- sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiający określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów;
- sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązywania się stron z porozumienia lub umowy.

Ponadto, umowa o partnerstwie lub porozumienie powinno określać:

- sposób egzekwowania przez projektodawcę od partnerów projektu skutków wynikających z nieosiągnięcia założeń projektu z winy partnera;
- w przypadku występowania w projekcie pomocy publicznej – obowiązki lidera i partnerów w tym zakresie.

4. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie IOK ponownie weryfikuje spełnienie kryteriów odnoszących się do wykluczenia z możliwości otrzymania dofinansowania, występowania powiązań pomiędzy podmiotami tworzącymi partnerstwo oraz do zawarcia umów partnerskich.
5. **W przypadku składania wniosku o dofinansowanie w partnerstwie krajowym, projektodawca jest zobowiązany do dostarczenia IOK umowy o partnerstwie lub porozumienia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu.** Umowa o partnerstwie lub porozumienie będzie weryfikowane w zakresie spełniania wymogów określonych w pkt. 2 powyżej. W przypadku konieczności wprowadzenia zmian do umowy lub porozumienia projektodawca składa poprawioną wersję w terminie wskazanym przez IOK.
6. Partner jest zaangażowany w realizację całego projektu, co oznacza, że uczestniczy również w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie i zarządzaniu projektem, przy czym partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań w projekcie.
7. Udział partnerów, polegający w szczególności na wniesieniu zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych, musi być adekwatny do celów projektu. Niezależnie od podziału zadań i obowiązków w ramach partnerstwa, ostateczną odpowiedzialność za prawidłową realizację projektu ponosi projektodawca (lider partnerstwa) jako strona umowy o dofinansowanie.
8. Nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez projektodawcę i odwrotnie. Nie jest dopuszczalne wzajemne zlecenie przez projektodawcę zakupu towarów lub usług partnerowi i odwrotnie.
9. Projektodawca (lider) może przekazywać partnerowi środki na finansowanie ponoszonych przez nich kosztów. Koszty te muszą wynikać z wykonania zadań określonych we wniosku. Realizacja ww. zadań nie oznacza świadczenia usług na rzecz projektodawcy (lidera).
10. Wszystkie płatności dokonywane w związku z realizacją projektu pomiędzy projektodawcą (liderem) a partnerami dokonywane są za pośrednictwem wyodrębnionego dla projektu rachunku bankowego projektodawcy (lidera).
11. Partnerzy zobowiązani są ponosić wydatki zgodnie z *Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020* oraz zgodnie z Regulaminem konkursu.

Zmiany dotyczące partnerów:

12. **Zmiany dotyczące partnerów** (rezygnacja partnera/partnerów lub wypowiedzenie partnerstwa) **we wniosku rekomendowanym do dofinansowania, tj. po zakończeniu oceny ale przed zawarciem umowy o dofinansowanie, jak i w trakcie realizacji projektu**, traktowane są jako zmiany w projekcie i wymagają zgłoszenia do IOK oraz uzyskania jej pisemnej zgody. IOK wymaga, aby w takiej sytuacji projektodawca (lider) lub pozostali partnerzy przejęli wszystkie zadania partnera, który zrezygnował lub wypowiedział partnerstwo albo, aby został wprowadzony do projektu nowy partner. IOK wymaga, aby każdy nowy partner posiadał zbliżony lub wyższy potencjał i doświadczenie w stosunku do partnera, który wypowiedział udział w partnerstwie, zapewniał podobny, adekwatny do pierwotnego wniosku, standard realizacji zadań przewidzianych dla dotychczasowego partnera projektu. Nie mogą także ulec zmianie podstawowe założenia dotyczące działań realizowanych w projekcie, a projekt nadal musi spełniać wszystkie ogólne i szczegółowe kryteria wyboru projektów obowiązujące w konkursie. Zgoda IOK wiąże się z koniecznością poprawy wniosku o dofinansowanie oraz aneksowaniem umowy partnerskiej lub porozumienia albo podpisaniem nowej umowy lub porozumienia. Analiza w zakresie zmian dotyczących partnera/ów nie oznacza konieczności kierowania wniosku do ponownej oceny merytorycznej.
13. **Możliwa jest także zmiana dotycząca partnerstwa polegająca na wprowadzeniu dodatkowego, nieprzewidzianego we wniosku o dofinansowanie projektu partnera przed zawarciem umowy o dofinansowanie, jak i po zawarciu umowy, w trakcie realizacji projektu.** Włączenie do projektu nowego partnera nie może się wiązać z wprowadzeniem nowego rodzaju zadań przewidzianych do realizacji przez partnera/partnerów, a jedynie ze zwiększeniem liczby partnerów realizujących zadania przewidziane już do realizacji w partnerstwie. Wprowadzenie nowego partnera może oznaczać wzrost zaangażowania partnerów w realizację projektu, ale nie może być związane z przekazywaniem partnerom do realizacji zadań rodzajowo różnych od tych, które pierwotnie im przekazano. Możliwe jest również przesuwanie zadań pomiędzy partnerami. Zmiana w tym zakresie traktowana jest jako zmiana w projekcie i wymaga zgłoszenia do IOK oraz uzyskania jej pisemnej zgody, z uwzględnieniem wymogów określonych w umowie o dofinansowanie projektu. Zgoda IOK wiąże się z koniecznością poprawy wniosku o dofinansowanie oraz aneksowaniem umowy partnerskiej lub porozumienia albo podpisaniem nowej umowy lub porozumienia.

2.8 Zlecenie usług merytorycznych innym podmiotom

1. Zlecenie usługi merytorycznej w ramach projektu oznacza powierzenie wykonawcom zewnętrznym, nie będącym personelem projektu, realizacji działań merytorycznych przewidzianych w ramach danego projektu, np. zlecenie usługi szkoleniowej.
2. Jako zlecenia usługi merytorycznej nie należy rozumieć:
 - a) zakupu pojedynczych towarów lub usług np. cateringowych lub hotelowych, chyba że stanowią one część zleconej usługi merytorycznej,
 - b) angażowania personelu projektu.
3. Wydatki związane ze zleceniem usługi merytorycznej w ramach projektu mogą stanowić wydatki kwalifikowalne pod warunkiem, że są wskazane w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie oraz że wartość wydatków związanych ze zlecaniem usług merytorycznych w ramach projektu nie przekracza 30% wartości projektu.

4. Faktyczną realizację zleconej usługi merytorycznej należy udokumentować zgodnie z umową zawartą z wykonawcą, np. poprzez pisemny protokół odbioru zadania, przyjęcia wykonanych prac, itp.
5. Nie jest kwalifikowalne zlecenie usługi merytorycznej przez beneficjenta partnerom projektu i odwrotnie.
6. Przy zlecaniu usługi merytorycznej należy stosować zasadę konkurencyjności, o której mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020* lub przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych. W przypadku zamówień publicznych beneficjent stosuje *Zalecenia i rekomendacje dotyczące przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych na dostawy i usługi*, stanowiące załącznik nr 1 do *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020*.

Dodatkowo należy wziąć pod uwagę Komunikat Urzędu Zamówień Publicznych ws. postępowań w okresie przejściowym, dotyczący prowadzenia postępowań w okresie od dnia obowiązywania dyrektywy 2014/24/UE oraz dyrektywy 2014/25/UE do dnia dostosowania polskiego Prawa zamówień publicznych do przepisów tych dyrektyw, oraz pismami Ministerstwa Rozwoju w tej sprawie. Komunikat dostępny jest na stronie IOK w zakładce „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój”/„Wiadomości” oraz pod adresem: <https://www.uzp.gov.pl/aktualnosci/test>.
7. Wzór umowy o dofinansowanie/porozumienia o dofinansowanie projektu załączony do Regulaminu określa rodzaje zamówień, przy których beneficjent jest zobowiązany uwzględniać aspekty społeczne. Zaleca się w tym zakresie korzystanie z zaleceń zamieszczonych na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych (www.uzp.gov.pl).

3. PODSTAWOWE ZASADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA

3.1 Informacje ogólne

1. Zasady finansowania projektu określa umowa o dofinansowanie projektu (załącznik nr 3 do Regulaminu), SZOOP PO WER, oraz *Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020*. W przypadku specyficznych uregulowań, które zostały określone dla państwowych jednostek budżetowych zastosowanie ma także porozumienie o dofinansowaniu projektu, którego wzór stanowi załącznik nr 4 do regulaminu konkursu.
2. Maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu (ze środków UE i środków budżetu państwa) wynosi 97% wydatków kwalifikowalnych. Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 3,00% wydatków kwalifikowalnych.

3. Minimalna wartość projektu wynosi 500 000,00 zł.

3.2 Wkład własny

1. Wkładem własnym są środki finansowe lub wkład niepieniężny, zabezpieczone przez projektodawcę, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną projektodawcy przekazane w formie dofinansowania. Wartość wkładu własnego stanowi zatem różnicę między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną projektodawcy, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu, rozumianą jako procent dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.
2. Wkład własny projektodawcy jest wykazywany we wniosku o dofinansowanie, przy czym to projektodawca określa formę wniesienia wkładu własnego.
3. W przypadku niewniesienia przez projektodawcę i/lub partnerów wkładu własnego, bądź wniesienia wkładu własnego na niższym poziomie niż określony w SZOOP PO WER, wniosek o dofinansowanie podlega odrzuceniu na etapie oceny formalno-merytorycznej.
4. Wkład własny lub jego część może być wniesiony w ramach kosztów pośrednich.
5. **Informacja dotycząca wkładu własnego powinna obligatoryjnie znaleźć się w polu „Uzasadnienie dla przewidzianego w projekcie wkładu własnego...” pod szczegółowym budżetem projektu.** Projektodawca zobowiązany jest opisać jaka jest wysokość wkładu własnego oraz sposób jego wyliczenia, formę wniesienia, a także, czy jest wnoszony w ramach kosztów bezpośrednich czy pośrednich, a jeśli z obu źródeł to w jakiej wysokości z każdego z nich. Informacja o tym, czy wkład własny jest wnoszony w ramach kosztów bezpośrednich czy pośrednich, jest niezbędna do właściwego wyliczenia dofinansowania w ramach kosztów pośrednich.

3.3 Szczegółowy budżet projektu

1. Koszty projektu są przedstawiane we wniosku o dofinansowanie w formie budżetu zadaniowego. Dodatkowo we wniosku o dofinansowanie wykazywany jest szczegółowy budżet ze wskazaniem kosztów jednostkowych, który jest podstawą do oceny kwalifikowalności wydatków projektu na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.
2. Przedstawiając budżet projektu wnioskodawca jest zobowiązany wskazać i uzasadnić źródła finansowania oraz wykazać racjonalność i efektywność wydatków i brak podwójnego finansowania.
3. We wniosku o dofinansowanie (cz. V Budżet projektu) wnioskodawca wskazuje formę zaangażowania i szacunkowy wymiar czasu pracy personelu projektu, niezbędnego do realizacji zadań merytorycznych (etat/liczba godzin), co stanowi podstawę do oceny kwalifikowalności wydatków personelu projektu na etapie wyboru projektu oraz w trakcie jego realizacji.
4. Wnioskodawca wykazuje we wniosku o dofinansowanie swój potencjał kadrowy (pkt.4.3 Potencjał wnioskodawcy i partnerów), o ile go posiada, przy czym jako potencjał kadrowy rozumie się powiązane z beneficjentem osoby, które zostaną zaangażowane w realizację projektu, w szczególności osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, które wnioskodawca oddeleguje do realizacji projektu.

5. Przy rozliczaniu poniesionych wydatków nie jest możliwe przekroczenie łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, wynikającej z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku przekroczenia łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu wydatki uznaje się za niekwalifikowalne.
6. Przy rozliczaniu poniesionych wydatków wnioskodawcę obowiązują limity wydatków wskazane w odniesieniu do każdego zadania w budżecie projektu ujętym w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, przy czym poniesione wydatki nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu zawartym w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie. IP rozlicza wnioskodawcę ze zrealizowanych zadań w ramach projektu.
7. Dopuszczalne jest dokonywanie przesunięć w budżecie projektu określonym w zatwierdzonym na etapie podpisania umowy o dofinansowanie wniosku o dofinansowanie projektu. Szczegółowe zasady dokonywania przesunięć w budżecie projektu zostały określone w umowie o dofinansowanie projektu.

3.3.1 Koszty bezpośrednie i pośrednie

1. Projektodawca przedstawia w budżecie planowane koszty projektu z podziałem na koszty bezpośrednie – koszty dotyczące realizacji poszczególnych zadań merytorycznych w projekcie oraz koszty pośrednie – koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem projektodawcy.
2. Koszty bezpośrednie w ramach projektu powinny zostać oszacowane należycie z zastosowaniem warunków i procedur kwalifikowalności określonych w *Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*.

UWAGA! Przy szacowaniu kosztów bezpośrednich należy uwzględnić standardy oraz ceny rynkowe określone w załączniku nr 6 do Regulaminu konkursu. Spełnienie tego warunku jest wymagane, aby wydatki mogły zostać uznane za kwalifikowalne w ramach projektu. Powyższe ma zastosowanie do wszystkich partnerów uczestniczących w realizacji projektu (także ponadnarodowych, o ile są finansowani z budżetu PO WER) - za spełnienie wymogów określonych w załączniku nr 6 w odniesieniu do partnerów projektu odpowiada beneficjent (lider). Jednocześnie wskazane w ww. załączniku ceny towarów i usług są wartościami maksymalnymi i nie mogą zostać przekroczone. Każdy wydatek z listy określonej załącznikiem nr 6 musi zostać opisany w szczegółowym budżecie projektu tak, aby sposób jego szacowania jednoznacznie wskazywał na zastosowanie właściwej kategorii kosztu z niniejszego załącznika. Oznacza to, że w przypadku gdy wybrana pozycja budżetu szczegółowego składa się z kilku wydatków, nie jest wystarczające podanie jedynie ogólnej kwoty, należy w opisie pozycji wskazać dokładny sposób jej wyliczenia z podaniem kwot wskazanych w załączniku nr 6 (np.: koszt podróży 2 osób do miasta X w Polsce – $(2 \times 30\text{zł (dieta)} + 2 \times 250\text{zł (1 nocleg w pokojach 1 osobowych)} + 2 \times 50\text{zł (bilet PKP do miasta X, II klasa)})$ – kwota łączna = 660 zł.).

3. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której koszty pośrednie zostaną wykazane w ramach kosztów bezpośrednich.
IOK na etapie wyboru projektu weryfikuje, czy w ramach zadań określonych w budżecie projektu (w kosztach bezpośrednich) nie zostały wykazane koszty, które stanowią koszty

pośrednie. Dodatkowo, na etapie realizacji projektu, IOK weryfikuje, czy w zestawieniu poniesionych wydatków bezpośrednich załączanym do wniosku o płatność, nie zostały wykazane wydatki pośrednie⁶.

4. Koszty pośrednie rozliczane są wyłącznie z wykorzystaniem następujących stawek ryczałtowych:
 - a) 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości do 830 tys. PLN włącznie,
 - b) 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 830 tys. PLN do 1 740 tys. PLN włącznie,
 - c) 15% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 1 740 tys. PLN do 4 450 tys. PLN włącznie,
 - d) 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich przekraczającej 4 550 tys. PLN.
5. Pozostałe zasady dotyczące rozliczenia kosztów są uregulowane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*.
6. W ramach tego konkursu koszty ewaluacji w rozumieniu *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020* nie są kwalifikowane.

3.3.2 Podatek od towarów i usług (VAT)

Kwestie odnoszące się do podatku od towarów i usług (VAT) są uregulowane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności*. Projektodawca ma obowiązek zapoznać się z nimi i stosować je konstruując budżet projektu.

3.3.3 Cross-financing

Kwestie odnoszące się do cross-finansingu są uregulowane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności*. Projektodawca ma obowiązek zapoznać się z nimi i stosować je konstruując budżet projektu.

3.4 Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu⁷

1. Zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu jest składany przez wnioskodawcę, w terminie nie dłuższym niż 15 dni roboczych od daty podpisania umowy o dofinansowanie, weksel in blanco wraz z wypełnioną deklaracją wystawcy weksla. W przypadku niezłożenia zabezpieczenia w terminie IP może rozwiązać umowę o dofinansowanie w trybie natychmiastowym.

⁶ W takim wypadku koszty te zostaną uznane za niekwalifikowalne.

⁷ Nie dotyczy Beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych.

2. Zwrot dokumentu stanowiącego zabezpieczenie umowy następuje na wniosek wnioskodawcy po ostatecznym rozliczeniu umowy, tj. po zatwierdzeniu końcowego wniosku o płatność w projekcie oraz, jeśli dotyczy, zwrocie środków niewykorzystanych przez wnioskodawcę.
3. W przypadku wszczęcia postępowania administracyjnego w celu wydania decyzji o zwrocie środków na podstawie przepisów o finansach publicznych lub postępowania sądowo-administracyjnego w wyniku zaskarżenia takiej decyzji, lub w przypadku prowadzenia egzekucji administracyjnej zwrot dokumentu stanowiącego zabezpieczenie umowy może nastąpić po zakończeniu postępowania i, jeśli takie było jego ustalenie, odzyskaniu środków.
4. W przypadku gdy wniosek przewiduje trwałość projektu lub rezultatów, zwrot dokumentu stanowiącego zabezpieczenie następuje po upływie okresu trwałości.
5. W przypadku zawarcia przez Beneficjenta z Centrum Projektów Europejskich kilku umów o dofinansowanie w ramach PO WER, realizowanych jednocześnie, których łączna wartość przekracza 10 mln zł, zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie, której podpisanie skutkuje przekroczeniem wskazanego limitu oraz każdej kolejnej umowy ustanawiane jest w oparciu o przepisy § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. Nr 223, poz. 1786).

3.5 Rozliczanie wydatków w projekcie

3.5.1 Wyodrębniona ewidencja wydatków

1. Wnioskodawca w umowie o dofinansowanie projektu zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji wydatków projektu w sposób przejrzysty, tak aby możliwa była identyfikacja poszczególnych operacji związanych z projektem, z wyłączeniem kosztów pośrednich.

Obowiązek ten dotyczy każdego partnera, w zakresie tej części projektu, za której realizację odpowiada dany partner.

3.5.2 Harmonogram płatności

1. Dofinansowanie projektu jest wypłacane w formie zaliczki w wysokości określonej w harmonogramie płatności stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowanie może być wypłacane w formie refundacji kosztów poniesionych przez wnioskodawcę lub partnerów.
2. Wnioskodawca sporządza harmonogram płatności w porozumieniu z IOK i przekazuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego SL2014 lub pisemnie, jeżeli z powodów technicznych nie będzie możliwe przekazanie harmonogramu za pośrednictwem SL2014.
3. Harmonogram płatności może podlegać aktualizacji.

4. Aktualizacja jest skuteczna pod warunkiem akceptacji przez IOK i nie wymaga formy aneksu do umowy. IOK akceptuje lub odrzuca propozycję zmiany harmonogramu płatności w terminie 10 dni roboczych od jej otrzymania w SL2014 lub pisemnie, jeżeli z powodów technicznych dokonanie akceptacji nie będzie możliwe za pośrednictwem SL2014.

3.5.3 Dochód wygenerowany podczas realizacji projektu (do czasu jego ukończenia)

1. Wnioskodawca ma obowiązek ujawniania wszelkich dochodów, które powstają w związku z realizacją projektu.
2. W przypadku, gdy projekt generuje na etapie realizacji dochody, wnioskodawca wykazuje we wnioskach o płatność wartość uzyskanego dochodu i dokonuje jego zwrotu do dnia 10 stycznia roku następującego po roku, w którym powstał dochód⁸. IOK może wezwać wnioskodawcę do zwrotu dochodu w innym terminie.

3.6 Finansowanie współpracy ponadnarodowej

1. Wydatki związane z nawiązaniem partnerstwa ponadnarodowego są kwalifikowalne, o ile jest to zgodne z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie.
2. Koszty poniesione w związku z nawiązaniem partnerstwa ponadnarodowego są kwalifikowalne do wysokości 6 000 PLN.

UWAGA! Przez nawiązanie partnerstwa ponadnarodowego rozumie się działania podejmowane z partnerem, z którym zostaną podpisane: list intencyjny i umowa o współpracy ponadnarodowej, na rzecz projektu realizowanego w ramach konkursu.

UWAGA! Warunkiem kwalifikowalności kosztu poniesionego w związku z nawiązaniem partnerstwa ponadnarodowego jest podpisanie umowy/porozumienia o dofinansowanie projektu.

UWAGA! Wnioskodawca zobowiązany jest we wniosku o dofinansowanie wskazać jakie dokładnie wydatki wchodzi w skład pozycji dotyczącej nawiązania współpracy ponadnarodowej. Koszt nawiązania partnerstwa nie stanowi bowiem kwoty ryczałtowej.

3. IP wyraża zgodę na kwalifikowanie wydatków ponoszonych przez partnera ponadnarodowego w ramach danego projektu, o ile przynosi to korzyść dla projektu i wydatek jest niezbędny do realizacji celu projektu.
4. Do oceny kwalifikowalności wydatków partnera ponadnarodowego stosuje się warunki i procedury określone w rozdziale 8 oraz ogólne warunki kwalifikowalności wydatków określone w pkt. 3 podrozdziału 6.2, z wyłączeniem lit. k, *Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*.
5. Środki na finansowanie kosztów zadań realizowanych przez partnera ponadnarodowego w projekcie są przekazywane przez beneficjenta (lidera) do partnera ponadnarodowego

⁸ Zapisy nie dotyczą państwowych jednostek budżetowych.

w formie refundacji kosztów poniesionych przez partnera.

UWAGA: Koszty związane z prowadzeniem testowania nowego rozwiązania przez partnera ponadnarodowego oraz wdrożeniem rozwiązania przez partnera ponadnarodowego w jego kraju nie są kwalifikowane.

6. Walutami rozliczeń finansowych pomiędzy beneficjentem (liderem) a partnerem ponadnarodowym są PLN lub EUR. Umowa o współpracy ponadnarodowej powinna określać sposób przeliczania na PLN lub EUR wydatków ponoszonych przez partnera w innej walucie niż EUR.

7. Rozliczenia pomiędzy partnerem ponadnarodowym a beneficjentem (liderem) odbywają się na podstawie zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki, sporządzanego przez danego partnera.

Zestawienie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki powinno być przygotowane w tym samym języku, w którym sporządzono umowę o współpracy ponadnarodowej.

Rozliczenie partnera nie polega na przedstawieniu faktury VAT, ponieważ partner nie realizuje usług zleconych przez beneficjenta (lidera), tylko współuczestniczy w realizacji projektu.

8. Wydatki, które beneficjent (lider) zrefundował partnerowi ponadnarodowemu, są wykazywane we wniosku o płatność łącznie jako jedna pozycja w odniesieniu do danego partnera ponadnarodowego. W przypadku, kiedy zrefundowane wydatki dotyczą różnych zadań w ramach projektu, należy uwzględnić je w tylu pozycjach w odniesieniu do danego partnera ponadnarodowego, w ilu występują.

10. Umowa o współpracy ponadnarodowej może przewidywać obowiązek załączania przez partnera ponadnarodowego dokumentów księgowych do przedkładanego przez niego zestawienia. W takim przypadku beneficjent nie tłumaczy na potrzeby rozliczeń z IOK dokumentów księgowych załączanych do zestawienia, przy czym wymagane jest opisywanie przez partnera ponadnarodowego dokumentów tak, aby opis ten potwierdzał związek wydatku z projektem oraz fakt jego sfinansowania w ramach projektu.

11. IOK zastrzega sobie prawo do zażądania od beneficjenta (lidera) zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki oraz dokumentów księgowych o których mowa w pkt. 10.

12. W przypadku finansowania w ramach projektu części lub całości zadań, za których realizację odpowiada partner ponadnarodowy, jest on zobowiązany ponosić wydatki na realizację tych zadań zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020*.

13. Powyższy warunek dotyczy również kwalifikowalności podatku VAT. Partner ponadnarodowy składa oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT w języku polskim, w treści zgodnej z załącznikiem nr 3 do umowy o dofinansowanie. Wydatki, które partner przedstawia do refundacji beneficjentowi (liderowi) mogą zawierać kwotę podatku VAT wyłącznie wtedy, kiedy partner ponadnarodowy nie ma prawa odzyskania podatku VAT.

Ponadto partner ponadnarodowy składa oświadczenie, iż poniesione przez niego wydatki

nie były/nie będą refundowane z innych źródeł.

14. W przypadku dokonywania operacji w walutach obcych beneficjent powinien w ramach prowadzonej działalności stosować kursy przeliczeniowe zgodne z obowiązującymi przepisami krajowymi dotyczącymi podatku dochodowego, podatku VAT oraz zasad prowadzenia rachunkowości.

Natomiast na potrzeby rozliczeń wydatków we wnioskach o płatność przyjmuje się następujące zasady:

- 1) w przypadku płatności bezgotówkowych dokonywanych w walutach obcych do przeliczeń walutowych należy stosować procedury dotyczące przeliczania wartości płatności gotówkowych dokonywanych w walutach obcych na PLN, spisane i obowiązujące u beneficjenta, pod warunkiem, że nie uwzględniają one ujemnych różnic kursowych (dotyczy to w szczególności rozliczania płatności gotówkowych w ramach delegacji zagranicznych); w przypadku braku przedmiotowych procedur jako kurs przeliczeniowy należy przyjąć kurs sprzedaży waluty z dnia dokonania płatności zastosowany przez bank beneficjenta do realizacji transakcji (udokumentowany potwierdzeniem wystawionym przez bank lub wyciągiem bankowym);
- 2) w przypadku płatności gotówkowych dokonywanych w walutach obcych, wartość transakcji należy przeliczać na PLN według kursu, po którym waluta została zakupiona (udokumentowanego dowodem zakupu waluty). Jeżeli beneficjent załącza do wniosku o płatność wydruk z ewidencji księgowej, jako kurs przeliczeniowy przyjmuje się kurs z dnia ujęcia płatności gotówkowej w księgach rachunkowych, zgodny z polityką rachunkowości określoną przez beneficjenta;
- 3) w przypadku, w którym beneficjent nie ma możliwości udokumentowania rzeczywistego kursu, po jakim została przeliczona transakcja zapłaty, np. gdy transakcja ta dokonywana jest w walucie obcej poza granicami Polski w banku, który nie prowadzi tabel kursów walut przeliczanych na PLN, jako kurs przeliczeniowy należy przyjąć kurs sprzedaży walut ogłoszony przez Narodowy Bank Polski (NBP) w dniu dokonania transakcji zapłaty.

Jeżeli beneficjent nie ma możliwości przeliczenia na PLN według kursu sprzedaży waluty obcej ogłoszonego przez NBP, gdyż NBP nie publikuje takich tabel, np. forint węgierski, należy zastosować kurs średni NBP obowiązujący w dniu dokonania transakcji zapłaty.

3.7 Pomoc publiczna

1. W ramach konkursu nie przewiduje się występowania pomocy publicznej⁹. Jeżeli w

⁹ Zgodnie z art. 107 ust 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej dofinansowanie przyznane na realizację projektu stanowi pomoc publiczną jeśli łącznie spełnione są następujące przesłanki:

1. dofinansowanie udzielone jest przez Państwo lub przy użyciu zasobów państwowych,
2. przedsiębiorca uzyskuje korzyść ekonomiczną rozumianą jako wsparcie udzielone na warunkach korzystniejszych od warunków rynkowych,

projektach wystąpi pomoc publiczna, będzie udzielana w ramach zasady *de minimis*, zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 poz. 1073).

2. **W przypadku występowania pomocy *de minimis*, projektodawca ma obowiązek załączyć do wniosku o dofinansowanie właściwe załączniki odnoszące się do pomocy *de minimis* wskazane w par. 9 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 poz. 1073), zgodnie z wzorami dostępnymi na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (www.uokik.gov.pl).**
3. Wymóg przedłożenia ww. załączników dotyczy tylko tych projektów, w których pomoc *de minimis* będzie dotyczyć podmiotu wnioskodawcy. W przypadku, gdy pomoc *de minimis* wystąpi wyłącznie w organizacji partnera i/lub użytkowników, wówczas wnioskodawca nie składa załączników, o których mowa wyżej i nie wypełnia we wniosku o dofinansowanie pól dotyczących pomocy *de minimis*.
4. **CPE jako IOK dla Działania 4.3 udziela pomocy *de minimis* wyłącznie beneficjentowi, w oparciu o zawartą z nim umowę o dofinansowanie. Pełnienie obowiązków podmiotu udzielającego pomocy w zakresie pomocy *de minimis* w odniesieniu do partnerów i użytkowników spoczywa na beneficjencie** zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. 2004 Nr 123 poz. 1291, z późn. zm.) i zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 lipca br. w sprawie udzielania pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1073). Zapis taki znajduje się we wzorze umowy o dofinansowanie przewidzianej w konkursie, w § 4. ust 1.

-
3. dofinansowanie ma charakter selektywny rozumiane jako uprzywilejowanie określonego lub określonych przedsiębiorców lub produkcję określonych towarów / świadczenia usług,
 4. fakt udzielenia dofinansowania grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję na rynku oraz wpływa na wymianę handlową między krajami członkowskimi UE.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej **pojęcie przedsiębiorstwa obejmuje każdą jednostkę prowadzącą działalność gospodarczą**, niezależnie od jej statusu prawnego i sposobu finansowania. **Wszelka działalność polegająca na oferowaniu (odpłatnym) towarów i usług na danym rynku jest działalnością gospodarczą.** Dla definicji działalności gospodarczej bez znaczenia pozostają takie elementy jak forma organizacyjna czy prawna, źródła finansowania, kwestia działalności w celu osiągnięcia zysku czy działalności non profit, posiadanie statusu przedsiębiorcy zgodnie z przepisami krajowymi. Również podmioty sektora publicznego, o ile prowadzą działalność gospodarczą, będą traktowane jako przedsiębiorcy na gruncie przepisów o pomocy publicznej.

Jak wynika z powyższego, definicja przedsiębiorstwa jest bardzo szeroka i wykracza poza definicję obowiązującą na gruncie przepisów prawa krajowego a także potocznego rozumienia tego słowa. Przedsiębiorcami zgodnie z ww. definicją mogą być również potencjalni beneficjenci konkursu, tacy jak uczelnie, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej i inni.

5. W przypadku wystąpienia w projekcie form wsparcia objętych zasadami pomocy publicznej projektodawca zobowiązany jest każdorazowo wskazać w części VI wniosku o dofinansowanie – *Szczegółowy budżet projektu* wszystkie wydatki objęte pomocą *de minimis*. Nieprawidłowe oznaczenie w budżecie wydatków objętych pomocą *de minimis* będzie kierowane do negocjacji.

UWAGA: Projekt, w którym zgodnie z przewidzianymi zadaniami wystąpi we wniosku pomoc *de minimis*, a nie zostanie ona wskazana w żadnej części wniosku zostanie odrzucone na etapie oceny merytorycznej, jako niespełniający kryterium horyzontalnego w części C, tj. „Czy projekt jest zgodny z prawodawstwem krajowym w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji i zakresu projektu?”.

6. W przypadku pomocy udzielanej jako pomoc *de minimis* należy opisać metodologię wyliczenia wysokości pomocy (z uwzględnieniem wydatków objętych pomocą *de minimis*).

4. SKŁADANIE WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

4.1 Termin i tryb składania wniosku o dofinansowanie

1. Wnioski w ramach niniejszego konkursu przyjmowane są od 30 kwietnia do 12 maja 2017 r.

Usunięto: 4

Usunięto: maja

2. Wnioski składane są na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 7 do niniejszego Regulaminu.
3. Załączniki dołączone dodatkowo do wniosku, tj. poza wymaganymi zgodnie z Regulaminem konkursu, nie będą brane pod uwagę w trakcie oceny.
4. Z zastrzeżeniem pkt. 6, projektodawca wypełnia wniosek za pośrednictwem aplikacji SOWA, zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO WER 2014–2020 – wersja 1.4 z dnia 12 stycznia 2017 r.*, dostępną na stronie internetowej: www.sowa.efs.gov.pl.

Projektodawca musi posiadać aktywne konto użytkownika. Szczegółowe informacje w zakresie zakładania konta oraz obsługi systemu znajdują się w *ww. Instrukcji*.

5. Wniosek składany jest w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem aplikacji SOWA.

Za skutecznie złożony uznaje się wniosek złożony w ww. formie. Załączniki muszą być załączone do wersji elektronicznej w SOWA.

6. W przypadku, gdy złożenie wniosku za pośrednictwem systemu SOWA nie będzie możliwe z przyczyn technicznych leżących po stronie administratora systemu, wniosek jest składany do IOK w wersji papierowej na obowiązującym formularzu, w 1 egzemplarzu opatrzonym podpisem osoby uprawnionej / osób uprawnionych do złożenia tego wniosku zgodnie z zasadami reprezentacji podmiotu (oryginał) oraz w wersji elektronicznej, tj. na płycie CD lub DVD.
7. Każdemu projektodawcy przysługuje prawo wystąpienia do IOK o wycofanie złożonego przez siebie wniosku o dofinansowanie z uczestnictwa w procedurze wyboru projektu do

dofinansowania. Aby wycofać wniosek, należy dostarczyć do IOK pismo z prośbą o wycofanie wniosku podpisane przez osobę/-y uprawnioną/-e do reprezentowania projektodawcy, wskazaną/-e w pkt. 2.7 wniosku. Powyższe wystąpienie jest skuteczne w każdym momencie przeprowadzania procedury wyboru projektu do dofinansowania.

UWAGA! W przypadku jeśli wnioskodawca otrzyma dofinansowanie projektu tożsamesego z projektem składanym w ramach niniejszego konkursu, zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym IP oraz wycofać wniosek o dofinansowanie z uczestnictwa w procedurze wyboru.

8. Projektodawcy, których wnioski zostały wybrane do dofinansowania zostaną poproszeni o złożenie dokumentów niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie w terminie i na zasadach określonych przez IOK.
9. W ciągu 10 dni od zakończenia naboru wniosków, IOK zamieści na swojej stronie internetowej informacje o planowanym harmonogramie oceny wniosków.

4.2. Poprawianie braków formalnych lub oczywistych omyłek we wniosku o dofinansowanie

1. Zgodnie z art. 43 ust. 1 Ustawy, w razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie braków formalnych lub oczywistych omyłek (np. brak pieczętki/podpisu lub strony w wydruku papierowej wersji wniosku, brak tłumaczenia na język polski listu intencyjnego zawartego w innym języku), IOK wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia lub korekty pod warunkiem, że korekta nie będzie prowadziła do istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie¹⁰. Pełna lista braków formalnych i oczywistych omyłek stanowi załącznik nr 15 do Regulaminu.
2. Weryfikacji, czy we wniosku są braki formalne lub oczywiste omyłki, dokonuje pracownik IOK przy pomocy karty weryfikacji poprawności wniosku zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 8 do regulaminu konkursu. Za termin dokonania weryfikacji uznaje się datę podpisania karty weryfikacji poprawności wniosku przez pracownika IOK dokonującego weryfikacji. W przypadku gdy weryfikacji dokonuje więcej niż jeden pracownik IOK, za termin dokonania weryfikacji uznaje się datę podpisania karty weryfikacji poprawności wniosku przez tego pracownika, który podpisał kartę później.
3. Wezwanie do korekty lub uzupełnienia wniosku odbywa się w formie pisemnej i następuje w terminie nie późniejszym niż 14 dni od daty złożenia wniosku i przed rozpoczęciem oceny spełniania przez dany projekt ogólnych kryteriów formalnych oraz kryteriów dostępu weryfikowanych na etapie oceny formalnej.
4. Od momentu dostarczenia informacji o możliwości dokonania korekty/uzupełnienia wniosku i w zakresie określonym przez pracownika IOK, wnioskodawca ma 7 dni na dokonanie korekty/uzupełnienia i złożenie skorygowanego lub uzupełnionego wniosku o dofinansowanie w formie, w której złożona została pierwotna wersja tego wniosku.

¹⁰ **Dopuszczalna jest jedynie taka modyfikacja, która nie spowoduje zmiany sumy kontrolnej względem wersji wniosku zarejestrowanego w systemie SOWA.** Wyjątkiem jest dopuszczony instrukcją do wniosku przypadek uzupełnienia części 3.4 wniosku.

5. Po uzupełnieniu/korekcie wniosku, pracownik IOK przy pomocy karty weryfikacji poprawności wniosku wskazanej w pkt. 2, dokonuje ponownej weryfikacji wniosku w terminie nie późniejszym niż 7 dni od daty jego złożenia.
6. **Brak terminowego uzupełnienia/korekty wniosku lub uzupełnienie/poprawienie wniosku niezgodnie z zakresem określonym przez pracownika IOK, skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.**
7. Poprawnie uzupełniony lub skorygowany wniosek jest kierowany do oceny przez KOP.

5. WYBÓR PROJEKTÓW

5.1 Komisja Oceny Projektów

1. Zgodnie z art. 44 ust. 1 Ustawy, oceny spełniania kryteriów wyboru projektów przez projekty uczestniczące w konkursie dokonuje KOP.
2. IOK powołuje KOP oraz określa regulamin jej pracy.
3. W skład KOP z prawem dokonywania oceny projektów mogą wchodzić: pracownicy IOK i eksperci, o których mowa w art. 49 Ustawy.

Po upływie 30 dni od dnia włączenia przez IZ udostępnionych szkoleń e-learningowych umożliwiających uzyskanie certyfikatu do dokonywania oceny w ramach danej osi priorytetowej PO WER do obowiązkowego programu szkoleniowego, do składu KOP mogą być powoływane wyłącznie osoby, które posiadają właściwy certyfikat.

Obowiązek posiadania właściwego certyfikatu do dokonywania oceny w ramach danej osi priorytetowej PO WER dotyczy również przewodniczącego KOP i zastępcy przewodniczącego KOP (o ile został powołany).

4. Liczba członków KOP z prawem dokonywania oceny projektów wynosi nie mniej niż trzy osoby.
5. Przewodniczącym KOP i zastępcą przewodniczącego KOP są pracownicy IOK.
6. Oceny spełniania przez dany projekt poszczególnych kryteriów wyboru projektów dokonuje dwóch członków KOP wybieranych w drodze losowania przeprowadzonego przez przewodniczącego KOP na posiedzeniu KOP w obecności co najmniej 3 członków KOP oraz obserwatorów wskazanych przez KM (o ile KM wskazał swoich obserwatorów).
7. Wyniki losowania członków KOP IOK zawiera w protokole z prac KOP.
8. Sposób przeprowadzenia procedury losowania członków KOP dokonujących oceny spełniania przez dany projekt poszczególnych kryteriów wyboru projektów określa regulamin pracy KOP.

UWAGA! W przypadku zidentyfikowania wniosków o dofinansowanie o tożsamej treści lub istotnych części wniosków o tożsamej treści w trakcie oceny merytorycznej lub na etapach oceny poprzedzających ocenę merytoryczną, IOK przeprowadzi losowanie wniosków do oceny w sposób umożliwiający ocenę tożsamych wniosków lub tożsamych części wniosków przez tych samych oceniających członków KOP oraz ustala sposób oceny tożsamych wniosków lub

tożsamy części wniosków polegający na nieprzyznaniu żadnemu z wniosków w trakcie oceny merytorycznej punktów (tj. ocenie „0”) za każdą z tożsamy części wniosków.

9. Przed rozpoczęciem prac KOP, IOK sporządza listę wszystkich projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs (wraz z nazwą wnioskodawcy oraz tytułem projektu) i przedstawia ją do wiadomości członkom KOP przed podpisaniem przez nich oświadczenia o bezstronności.
10. Przed przystąpieniem do oceny wniosku członek KOP podpisuje deklarację poufności zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 9 do regulaminu konkursu oraz oświadczenie o bezstronności:
 - a) w przypadku pracownika IOK, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 11 do regulaminu konkursu
 - b) w przypadku eksperta, o którym mowa w art. 49 Ustawy, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 12 do regulaminu konkursu.
11. W pracach KOP, w charakterze obserwatorów (bez prawa dokonywania oceny projektów), mogą uczestniczyć:
 - a) przedstawiciele ministra (ministrów) właściwego (właściwych) ds. związanych tematycznie z zakresem konkursu (o ile zostali zgłoszeni przez ministra bądź ministrów);
 - b) przedstawiciele IZ (z inicjatywy IZ);
 - c) przedstawiciele partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego, w tym w szczególności partnerów wchodzących w skład KM (przy zachowaniu zasady bezstronności).
12. Przed udziałem w pracach KOP obserwator podpisuje deklarację poufności, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 10 do regulaminu konkursu.
13. Przed rozpoczęciem oceny projektów w ramach KOP, IOK przekazuje osobom wchodzącym w skład KOP z prawem dokonywania oceny projektów informacje dotyczące wymogów, które muszą spełniać projekty ubiegające się o dofinansowanie w ramach danego konkursu, w tym w szczególności informacje na temat procedury oceny oraz obowiązujących w ramach danego konkursu kryteriów wyboru projektów.
14. W celu usprawnienia procesu dokonywania oceny projektów w ramach KOP, IOK może podjąć decyzję o odstąpieniu od dokonywania oceny w trybie stacjonarnym i przeprowadzeniu oceny całkowicie lub częściowo w trybie niestacjonarnym. W takim przypadku IOK określa sposób organizacji prac KOP w trybie niestacjonarnym w regulaminie pracy KOP, a przebieg oceny odnotowuje w protokole z prac KOP.
15. Projekty podlegające ocenie w ramach KOP i kwalifikujące się do zarejestrowania w SL2014 są rejestrowane w SL2014 zgodnie z procedurami wewnętrznymi IOK.

5.2. Ocena formalno-merytoryczna

Ogólne zasady oceny formalno-merytorycznej:

1. Ocenie formalno-merytorycznej podlega każdy złożony w trakcie trwania naboru wniosek o dofinansowanie (o ile nie został wycofany przez wnioskodawcę albo pozostawiony bez rozpatrzenia zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy).
2. Ocena formalno-merytoryczna wniosku obejmuje sprawdzenie, czy wniosek spełnia:
 - a) ogólne kryteria formalne,
 - b) kryteria dostępu,
 - c) ogólne kryteria horyzontalne,
 - d) ogólne kryteria merytoryczne oraz
 - a) kryteria premiujące.
3. W przypadku dokonywania w ramach KOP oceny formalno-merytorycznej nie więcej niż 200 projektów, ocena formalno-merytoryczna rozumiana jako podpisanie przez oceniających kart oceny formalno-merytorycznej wszystkich projektów ocenianych w ramach KOP jest dokonywana w terminie nie późniejszym niż 70 dni od daty zakończenia naboru wniosków.

Przy każdym kolejnym wzroście liczby projektów maksymalnie o 200 termin dokonania oceny formalno-merytorycznej może zostać wydłużony maksymalnie o 30 dni (np. jeżeli w ramach KOP ocenianych jest od 201 do 400 projektów termin dokonania oceny formalno-merytorycznej wynosi nie więcej niż 100 dni).

Termin dokonania oceny formalno-merytorycznej nie może jednak przekroczyć 130 dni niezależnie od liczby projektów ocenianych w ramach KOP.

Procedura dokonywania oceny formalno-merytorycznej:

1. Oceny formalno-merytorycznej dokonuje się przy pomocy karty oceny formalno-merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego w ramach PO WER (załącznik nr 13 do Regulaminu).
2. Oceniający dokonuje sprawdzenia spełniania przez projekt kryterium formalnego: *wniosek złożono w terminie wskazanym w regulaminie konkursu*. Jeżeli oceniający uzna, że projekt nie spełnia tego kryterium odnotowuje ten fakt na karcie oceny formalno-merytorycznej, uzasadnia decyzję o uznaniu tego kryterium za niespełnione i wskazuje, że projekt powinien zostać odrzucony i nie podlegać dalszej ocenie.
3. Jeżeli oceniający uzna, że projekt spełnia kryterium formalne: *wniosek złożono w terminie wskazanym w regulaminie konkursu*, dokonuje oceny spełniania pozostałych kryteriów formalnych.

Jeżeli oceniający uzna, że projekt nie spełnia któregokolwiek z pozostałych kryteriów formalnych, odpowiednio odnotowuje ten fakt na karcie oceny formalno-merytorycznej, uzasadnia decyzję o uznaniu danego kryterium formalnego za niespełnione i wskazuje, że projekt powinien zostać odrzucony i nie podlegać dalszej ocenie.

4. Jeżeli oceniający uzna, że projekt spełnia wszystkie kryteria formalne, dokonuje sprawdzenia spełniania przez projekt kryteriów dostępu wskazanych w pkt. 5.2.1.2.
Jeżeli oceniający uzna, że projekt nie spełnia któregokolwiek z kryteriów dostępu, odpowiednio odnotowuje ten fakt na karcie oceny formalno-merytorycznej, uzasadnia decyzję o uznaniu danego kryterium dostępu za niespełnione i wskazuje, że projekt powinien zostać odrzucony i nie podlegać dalszej ocenie.
5. Jeżeli oceniający uzna, że projekt spełnia wszystkie kryteria dostępu, dokonuje oceny spełniania przez projekt wszystkich kryteriów horyzontalnych i stwierdza, czy poszczególne kryteria są spełnione, warunkowo spełnione albo niespełnione.

Jeżeli oceniający uzna którekolwiek z kryteriów horyzontalnych za warunkowo spełnione uzasadnienie oceny warunkowej – o ile projekt może zgodnie z pkt 10 zostać

skierowany przez oceniającego do negocjacji – zawierane jest w dalszej części karty oceny formalno-merytorycznej zawierającej zakres negocjacji.

Jeżeli oceniający uzna którekolwiek z kryteriów horyzontalnych za niespełnione, odpowiednio odnotowuje ten fakt na karcie oceny formalno-merytorycznej, uzasadnia decyzję o uznaniu danego kryterium horyzontalnego za niespełnione i wskazuje, że projekt powinien zostać odrzucony i nie podlegać dalszej ocenie.

6. W przypadku odrzucenia wniosku z powodu niespełniania co najmniej jednego z: ogólnych kryteriów formalnych, kryteriów dostępu albo kryteriów horyzontalnych, IOK przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy pisemną informację o zakończeniu oceny jego projektu oraz negatywnej ocenie projektu wraz ze zgodnym z art. 46 ust. 5 ustawy pouczeniem o możliwości wniesienia protestu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy.
7. Pisemna informacja, o której mowa w pkt 6 zawiera całą treść wypełnionych kart oceny formalno-merytorycznej albo kopie wypełnionych kart oceny w postaci załączników, z zastrzeżeniem, że IOK, przekazując wnioskodawcy tę informację, zachowuje zasadę anonimowości osób dokonujących oceny.
8. Jeżeli oceniający uzna, że projekt spełnia albo warunkowo spełnia wszystkie kryteria horyzontalne, dokonuje oceny spełniania przez projekt wszystkich ogólnych kryteriów merytorycznych, bezwarunkowo przyznając punkty w poszczególnych kategoriach oceny.

Oceniający może również warunkowo przyznać określoną liczbę punktów za spełnianie danego kryterium merytorycznego. W takim przypadku uzasadnienie oceny warunkowej – o ile projekt może zgodnie z pkt 10 zostać skierowany przez oceniającego do negocjacji – zawierane jest w dalszej części karty oceny formalno-merytorycznej zawierającej zakres negocjacji.

Za spełnianie wszystkich ogólnych kryteriów merytorycznych oceniający może bezwarunkowo albo warunkowo przyznać maksymalnie 100 punktów. Ocena w każdej części wniosku o dofinansowanie przedstawiana jest w postaci liczb całkowitych (bez części ułamkowych).

W przypadku bezwarunkowego przyznania za spełnianie danego kryterium merytorycznego mniejszej niż maksymalna liczby punktów oceniający uzasadnia ocenę.

9. Oceniający dokonuje sprawdzenia spełniania przez projekt wszystkich kryteriów premiujących, o ile bezwarunkowo przyznał wnioskowi co najmniej 60% punktów w poszczególnych kategoriach oceny spełniania ogólnych kryteriów merytorycznych.
10. W przypadku gdy:
 - a) projekt od oceniającego bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych kategoriach oceny spełniania ogólnych kryteriów merytorycznych oraz
 - b) oceniający uprzednio stwierdził, że projekt warunkowo spełnia dane kryterium bądź kryteria horyzontalne lub warunkowo przyznał określoną liczbę punktów za spełnianie danego kryterium merytorycznego bądź danych kryteriów merytorycznych,oceniający kieruje projekt do negocjacji, odpowiednio odnotowując ten fakt na karcie oceny formalno-merytorycznej.
11. Kierując projekt do negocjacji oceniający podaje w karcie oceny formalno-merytorycznej zakres negocjacji wraz z uzasadnieniem poprzez zaproponowanie:
 - a) zmniejszenia wartości projektu w związku ze zidentyfikowaniem wydatków niekwalifikowalnych lub zbędnych z punktu widzenia realizacji projektu;
 - b) zmian dotyczących zakresu merytorycznego projektu.

5.2.1 Kryteria weryfikowane na etapie oceny formalno-merytorycznej

5.2.1.1 Ogólne kryteria formalne

OGÓLNE KRYTERIA FORMALNE DLA WSZYSTKICH TEMATÓW			
Lp.	Brzmienie kryterium ¹¹	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
1.	Wniosek złożono w terminie wskazanym w regulaminie konkursu.	Ocena spełniania kryteriów formalnych polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak”, „nie” albo stwierdzeniu, że	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające któregokolwiek z kryteriów
2.	Wniosek wypełniono w języku polskim.		
3.	Wniosek złożono w formie wskazanej w regulaminie konkursu.		
4.	Wydatki w projekcie o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w PLN równoważności kwoty 100 000 EUR ¹² wkładu publicznego ¹³ są rozliczane uproszczonymi metodami, o których mowa w <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i> .		

¹¹ Zasady oceny spełniania kryteriów ogólnych formalnych i wymogi wobec wnioskodawcy określone zostały w załączniku nr 14 do Regulaminu.

¹² Powyższa kwota jest przeliczana na PLN z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję Europejską aktualnego na dzień ogłoszenia konkursu w przypadku projektów konkursowych albo na dzień wystosowania wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu pozakonkursowego w przypadku projektów pozakonkursowych. Kurs jest publikowany na stronie internetowej: <http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?fuseaction=home&Language=en>.

¹³ Zgodnie z art. 67 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE z 20.12.2013, str. 320 L 347, z późn. zm.).

5.	Wnioskodawca oraz partnerzy (o ile dotyczy) nie podlegają wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania, w tym wykluczeniu, o którym mowa w art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.	kryterium nie dotyczy danego projektu	formalnych są odrzucane na etapie oceny formalno-merytorycznej.
6.	Wnioskodawca zgodnie ze Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych PO WER jest podmiotem uprawnionym do ubiegania się o dofinansowanie w ramach właściwego Działania/Podziałania PO WER.		
7.	W przypadku projektu partnerskiego spełnione zostały wymogi dotyczące: 1) wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 33 ust. 2-4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (o ile dotyczy); 2) braku powiązań, o których mowa w art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 oraz w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER, pomiędzy podmiotami tworzącymi partnerstwo oraz utworzenia albo zainicjowania partnerstwa w terminie zgodnym ze Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych PO WER, tj. przed złożeniem wniosku o dofinansowanie albo przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile data ta jest wcześniejsza od daty złożenia wniosku o dofinansowanie.		
8.	3) Wnioskodawca oraz partnerzy krajowi ¹⁴ (o ile dotyczy), ponoszący wydatki w danym projekcie z EFS, posiadają łączny obrót za ostatni zatwierdzony rok obrotowy zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.) (jeśli dotyczy) lub za ostatni zamknięty i zatwierdzony rok kalendarzowy równy lub wyższy od łącznych rocznych wydatków w ocenianym projekcie i innych projektach realizowanych w ramach EFS, których stroną umowy o dofinansowanie		

¹⁴ W przypadku podmiotów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych jako obroty należy rozumieć wartość przychodów (w tym przychodów osiągniętych z tytułu otrzymanego dofinansowania na realizację projektów) osiągniętych w ostatnim zatwierdzonym roku przez danego wnioskodawcę/ partnera (o ile dotyczy) na dzień składania wniosku o dofinansowanie. Kryterium nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych. W przypadku realizacji projektów w partnerstwie pomiędzy podmiotem niebędącym jednostką sektora finansów publicznych oraz jednostką sektora finansów publicznych porównywane są tylko te wydatki i obrót, które dotyczą podmiotu niebędącego jednostką sektora finansów publicznych. W przypadku projektów, w których udzielane jest wsparcie zwrotne w postaci pożyczek lub poręczeń jako obrót należy rozumieć kwotę kapitału pożyczkowego i poręczeniowego, jakim dysponowali wnioskodawca/ partnerzy (o ile dotyczy) w poprzednim zamkniętym i zatwierdzonym roku obrotowym.

	jest instytucja, w której dokonywana jest ocena formalna albo formalno-merytoryczna wniosku w roku kalendarzowym, w którym wydatki są najwyższe ¹⁵ .		
--	---	--	--

5.2.1.2 Kryteria dostępu

KRYTERIA DOSTĘPU DLA WSZYSTKICH TEMATÓW		
Lp.	Brzmienie kryterium	Uzasadnienie
1.	W projekcie wykorzystywane są przynajmniej dwa rodzaje działań współpracy ponadnarodowej spośród następujących: 1) wypracowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń; 2) transfer, zaadaptowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń; 3) równoległe tworzenie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń; 4) wymiana informacji i doświadczeń, w tym obowiązkowo jednym z nich jest wymiana informacji i doświadczeń.	Definicja nowego rozwiązania zostanie doprecyzowana w Regulaminie konkursu. Zastosowanie działań współpracy ponadnarodowej nastawionych na wdrożenie wypracowanych rozwiązań pozwoli na adaptowanie rozwiązań sprawdzonych w innych krajach lub wypracowanie nowych rozwiązań dotychczas nie stosowanych w Polsce. Projekty zakładające współpracę w tworzeniu wspólnych produktów lub równoległe tworzenie rozwiązań umożliwią wypracowanie nowatorskich rozwiązań wykorzystujących potencjał i odmienne uwarunkowania wszystkich partnerów. Natomiast realizacja projektu opartego na transferze nowych rozwiązań pozwoli w znacznym stopniu ograniczyć koszty wdrożenia tego rozwiązania ze względu na skrócony czas jego implementacji, czy eliminację potencjalnych błędów i problemów.

¹⁵ W przypadku gdy projekt trwa dłużej niż jeden rok kalendarzowy należy wartość obrotów odnieść do roku realizacji projektu, w którym wartość planowanych wydatków jest najwyższa.

2.	Wniosek o dofinansowanie zawiera koncepcję wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy ponadnarodowej do praktyki, w tym po zakończeniu realizacji projektu.	Ponieważ celem projektów współpracy ponadnarodowej jest wdrożenie wypracowanych rozwiązań do praktyki, beneficjent musi dokładnie przemyśleć oraz precyzyjnie zaplanować swoje działania w tym zakresie, już na etapie wniosku o dofinansowanie. Ponadto, mając na uwadze wymogi dotyczące trwałości rezultatów projektu, beneficjent jest także zobowiązany do zapewnienia stosowania wypracowanego rozwiązania także po zakończeniu realizacji projektu, w formie i zakresie przewidzianym wnioskiem o dofinansowanie projektu. W opisie koncepcji należy zawrzeć informacje potwierdzające realność wdrożenia wypracowanego/ zaadaptowanego rozwiązania, tj. wskazać, że będzie ono mogło być bezpośrednio w projekcie wdrożone w ramach obecnych warunków krajowych, tj. na dzień złożenia wniosku (np. bez wymogu dokonania zmian legislacyjnych). Beneficjent musi opisać we wniosku o dofinansowanie formę oraz sposób wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy ponadnarodowej do praktyki oraz przewidywany rodzaj instytucji, w której/których dane rozwiązanie będzie wdrożone. Rozwiązanie może zostać wdrożone w instytucji beneficjenta (w tym u jego partnerów krajowych) lub innych podmiotach przewidzianych we wniosku o dofinansowanie. Forma wdrożenia, na podstawie decyzji odpowiedniego podmiotu zarządzającego, jest zależna od specyfiki instytucji oraz samego rozwiązania. Poprzez wdrożenie rozumie się wykorzystywanie w praktyce nowego instrumentu/narzędzia/podejścia będącego przedmiotem projektu, zgodnie z założeniami projektu określonymi we wniosku o dofinansowanie. Za wdrożenie kompleksowego/kompleksowych rozwiązania/rozwiązań uznaje się wdrożenie do praktyki przez podmioty, których zadań merytorycznych to rozwiązanie dotyczy.
3.	Wniosek o dofinansowanie projektu jest składany w partnerstwie ponadnarodowym, co oznacza, że:	Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia zasadności wykorzystania doświadczeń dostępnych w danym kraju/regionie/instytucji partnera ponadnarodowego dla osiągnięcia celu projektu, a tym samym do rozwiązania

	1) cel, produkt/y i rezultat/y projektu muszą być powiązane ze współpracą ponadnarodową i pokazywać wartość dodaną takiej współpracy; 2) wskazane zostało uzasadnienie dla wykorzystania współpracy ponadnarodowej dla osiągnięcia celu projektu.	przedstawionego w projekcie problemu/ów. Wnioskodawca musi wykazać, że produkt/y i rezultat/y projektu powstały w wyniku współpracy z partnerem ponadnarodowym.
4.	Realizacja projektu współpracy ponadnarodowej obejmuje 6 etapów (zadań): 1) przygotowanie rozwiązania we współpracy z partnerem ponadnarodowym; 2) testowanie wypracowanego rozwiązania na grupie docelowej projektu, z możliwym wsparciem partnera ponadnarodowego; 3) analiza efektów testowanego rozwiązania z uwzględnieniem opinii eksperta/ów oraz wsparcia partnera ponadnarodowego; 4) opracowanie z partnerem ponadnarodowym ostatecznej wersji wdrożeniowej produktu z uwzględnieniem wyników testowania i przeprowadzonej analizy; 5) wdrożenie rozwiązania do praktyki, z możliwym wsparciem partnera ponadnarodowego; 6) wypracowanie rekomendacji dla instytucji użytkownika w celu zapewnienia skutecznej trwałości stosowania wypracowanego rozwiązania, z możliwym wsparciem partnera ponadnarodowego.	Wskazane kryterium ma na celu zapewnienie aktywnego udziału partnera ponadnarodowego praktycznie we wszystkich etapach realizacji projektu. Jednocześnie wskazanie obowiązkowych faz realizacji projektu współpracy ponadnarodowej pozwoli na wystandaryzowanie działań i zapewnienie wysokiej jakości produktów projektu między innymi poprzez przetestowanie danego rozwiązania i ewentualne wprowadzenie zmian w jego koncepcji dla zapewnienia jak najszerzego wykorzystania wypracowanych rezultatów oraz trwałości stosowania tego rozwiązania.

5.	Projekt składany w konkursie jest realizowany wyłącznie w ramach jednego tematu współpracy ponadnarodowej spośród wskazanych w konkursie (poniżej): 1) Wypracowanie rozwiązań na rzecz zarządzania zintegrowanym pakietem usług na rzecz społeczności lokalnej, w szczególności osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; 2) Wypracowanie rozwiązań zawierających usługi aktywizacji społecznej i usługi aktywizacji zawodowej, świadczone przez niepubliczne instytucje rynku pracy na rzecz osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy; 3) Wypracowanie rozwiązań na rzecz wsparcia dla osób łączących opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi z życiem zawodowym (tzw. pokolenie <i>sandwich generation</i>); 4) Metody utrzymania aktywności zawodowej pracowników w zawodach, w których wiek ma wpływ na efektywność pracownika w miejscu pracy, w ramach zatrudnienia u aktualnego pracodawcy.	Koncentracja wnioskodawcy na jednym wybranym zagadnieniu tematycznym przyczyni się do pełniejszego zdiagnozowania problemów, co powinno skutkować trafniejszym dostosowaniem rozwiązań zaplanowanych do wypracowania we współpracy z partnerem ponadnarodowym, stworzenia, zaadaptowania oraz wdrożenia w danym projekcie, a tym samym w określonym temacie. W konsekwencji przyczyni się to także do podniesienia jakości proponowanych w projektach rozwiązań, a także sprawnej realizacji tych przedsięwzięć. Ograniczenie liczby tematów możliwych do realizacji w danym projekcie i praktyczne powiązanie ich z konkretnymi priorytetami inwestycyjnymi spowoduje możliwość płynnego ich monitorowania oraz rozliczania na poziomie programu. Wnioskodawca zobowiązany jest do wpisania w treści wniosku, w ramach którego tematu, spośród pięciu dopuszczonych w konkursie, składa projekt.
6.	Projekt realizowany jest w partnerstwie ponadnarodowym wyłącznie w ramach Unii Europejskiej, w tym przynajmniej jeden z partnerów pochodzi z kraju innego niż Polska, natomiast wnioskodawcą jest podmiot z Polski.	Realizacja projektów w partnerstwie z podmiotami funkcjonującymi w krajach UE przyczyni się do ułatwienia procesu adaptacji i/lub wypracowania nowych rozwiązań oraz ich wdrożenia w Polsce, ze względu na podobieństwo warunków społeczno – gospodarczych oraz regulacji prawnych. Wymóg ten ma jednocześnie na celu ułatwienie beneficjentom bieżącej realizacji projektu i zminimalizowanie ryzyk wynikających z różnych systemów prawnych i finansowych, co pozwoli na większą efektywność w bieżącym zarządzaniu projektem oraz skrócenie czasu dostosowywania rozwiązań do wymogów

		krajowych. Przez podmiot pochodzący z innego kraju Unii Europejskiej rozumie się podmiot, który posiada swoją siedzibę lub filię w kraju Unii Europejskiej innym niż Polska. Przez podmiot pochodzący z Polski rozumie się podmiot, który posiada swoją siedzibę lub filię w Polsce.
7.	Jeden podmiot może wystąpić w ramach konkursu – jako wnioskodawca albo partner – nie więcej niż 2 razy we wniosku/wnioskach o dofinansowanie.	Kryterium zapewni, że pojedyncze podmioty będą występowały – zarówno jako wnioskodawcy, jak i partnerzy – w ograniczonej liczbie wniosków o dofinansowanie w ramach całego konkursu. Dzięki temu projekty będą wyższej jakości, a ocenie podlegać będzie mniejsza liczba bardziej różnorodnych (przewidzianych do realizacji przez różne podmioty) wniosków o dofinansowanie.
8.	Okres realizacji projektu wskazany we wniosku o dofinansowanie przewidziany jest maksymalnie na 36 miesięcy kalendarzowych.	Z góry określony czas realizacji projektu pozwoli wnioskodawcom precyzyjnie zaplanować przedsięwzięcia, z uwzględnieniem etapu wdrożenia nowego rozwiązania. Wpłynie to pozytywnie na zwiększenie efektywności realizacji przedsięwzięcia, włączając m.in. sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów. Jednocześnie proponowany okres realizacji projektu jest wystarczający, aby przygotować, a następnie zrealizować zadania w nim zaplanowane, w tym objąć wszystkich uczestników zakładanymi formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku wystąpienia trudności w realizacji projektu.
9	Minimalna wartość projektu określona w budżecie projektu wynosi 500.000,00 PLN.	Określenie minimalnej wartości projektu pozwoli na osiągnięcie odpowiedniej jakości i kompleksowości wsparcia w ramach projektów, zawierających szeroki katalog działań i usług niezbędnych do skutecznej pomocy grupie docelowej, a także wpłynie na ograniczenie rozdrobnienia środków przeznaczonych na realizację projektów współpracy ponadnarodowej, które ze względu na swoją specyfikę mają koncentrować się raczej na przedsięwzięciach prowadzących do zmiany instrumentów, modeli, systemów i struktur.

10	Na etapie składania wniosku w odpowiedzi na konkurs podpisany jest list intencyjny, będący załącznikiem do wniosku, a dane partnera ponadnarodowego i zadania zaplanowane we współpracy ponadnarodowej są wpisane we wniosku o dofinansowanie projektu.	Wymóg nawiązania współpracy ponadnarodowej przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu ma na celu zwiększenie jakości proponowanych w projekcie rozwiązań. Zostanie to zrealizowane poprzez wspólne z partnerem ponadnarodowym przygotowanie koncepcji samego rozwiązania i pozwoli projektodawcy na bliższe zapoznanie się ze stosowanymi u partnera instrumentami/modelami. Przyczyni się również do zwiększenia zaangażowania i odpowiedzialności obu stron za wspólnie przygotowywany projekt, a tym samym do pełniejszej realizacji zasady partnerstwa. Załączenie listu intencyjnego potwierdzi utworzenie lub zainicjowanie partnerstwa ponadnarodowego oraz pozwoli wskazać dane partnera ponadnarodowego oraz jego zadania w ramach projektu.
11	Partner ponadnarodowy, z którym zostanie zawiązane partnerstwo musi posiadać co najmniej 3-letnie doświadczenie w realizacji działań dotyczących projektu, tj. opracowywaniu i/lub wdrażaniu rozwiązań zmierzających do rozwiązania problemów których dotyczy projekt.	Konieczne jest zapewnienie udziału w projekcie takiego partnera ponadnarodowego, który posiada identyfikowalne doświadczenie w zakresie realizacji działań zbliżonych do zaplanowanych w projekcie na rzecz uczestników projektu, których problemy będą rozwiązywane w trakcie realizacji przedsięwzięcia. Zapewni to wysoką jakość rozwiązania wypracowanego we współpracy ponadnarodowej.
	<u>KRYTERIA DOSTĘPU DLA POSZCZEGÓLNYCH TEMATÓW</u>	
12	Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązania w zakresie zarządzania zintegrowanym pakietem usług społecznych. <u>TEMAT 1</u>	Zintegrowany pakiet usług społecznych – to pakiet zawierający co najmniej cztery rodzaje usług, które w sposób kompleksowy odpowiadają na potrzeby lokalnej społeczności, z których przynajmniej jedna ma charakter profilaktyczny.

		Definicja usług zostanie doprecyzowana w Regulaminie konkursu. Dotychczasowy poziom świadczenia usług dla lokalnej społeczności jest niewystarczający i nierówny ze względu na zróżnicowany poziom dochodów obywateli. Ponadto brakuje koordynacji usług dla społeczności na różnych poziomach obsługi mieszkańców danej społeczności, co powoduje, że są one rozproszone i nie zawsze skierowane do osób/grup najbardziej potrzebujących. Ogólnopolskie badania wskazują, że średni odsetek klientów korzystających z usług innych, niż pomoc finansowa w Ośrodkach Pomocy Społecznej wynosi niecałe 15% (Wrzos, 2011). Istnieje też pilna konieczność zapewnienia osobom starszym i niesamodzielnym wsparcie ze strony środowiska lokalnego, zamiast umieszczania ich w instytucjach opiekuńczych. Ten sam problem dotyczy dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Konieczny jest rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. Dotychczasowe mechanizmy współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a innymi instytucjami publicznymi, pomimo różnych rozwiązań prawnych ułatwiających tę współpracę, w wielu obszarach są nie wystarczające. Istniejące rozwiązania legislacyjne określają prawne ramy tej współpracy, nie wyczerpują możliwości jej usprawnienia. Aby działania kierowane do danej grupy były skuteczne, należy zastosować szeroki katalog usług. W celu zapewnienia kompleksowości oraz zmaksymalizowania skuteczności i efektywności wsparcia, wnioskodawca powinien zaproponować rozwiązanie zawierające przynajmniej cztery rodzaje usług. W wypracowanym modelu kluczowe jest uwzględnienie działań profilaktycznych, ponieważ praktyka działań służb społecznych w dużej mierze ogranicza się do rozwiązywania bieżących problemów osób korzystających z pomocy społecznej.
13	Rozwiązanie dotyczące zarządzania zintegrowanym pakietem usług społecznych: 1) jest realizowane na rzecz społeczności lokalnej, w szczególności osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub	Definicje pojęć: społeczność lokalna, osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, deinstytucjonalizacja usług, zostaną doprecyzowane w Regulaminie konkursu.

	wykluczeniem społecznym; 2) zakłada współpracę pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych (np.: ochrony zdrowia, edukacji, sądownictwa, policji); 3) uwzględnia zaangażowanie lokalnej społeczności na etapie realizacji projektu; 4) uwzględnia aspekt deinstytucjonalizacji usług; 5) zakłada obowiązkowy udział jednego powiatu oraz co najmniej jednej gminy wchodzącej w skład tego powiatu. TEMAT 1	Nowe kierunki interwencji Państwa (<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 Nowy wymiar aktywnej integracji</i>), zakładają stopniową deinstytucjonalizację niektórych usług społecznych zwłaszcza tych związanych z opieką nad osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi, co powinno zwiększyć udział wsparcia ze strony środowiska lokalnego na rzecz osób potrzebujących i rozwój pracy środowiskowej ze wsparciem rozwoju, np. usług sąsiedzkich. Aby usługi były dobrze ukierunkowane i trafiały do najbardziej potrzebujących, konieczny jest stały kontakt i współpraca ze przedstawicielami społeczności lokalnej, ponieważ to właśnie oni są najlepiej zorientowani w zakresie rzeczywistych potrzeb. Wskazane byłoby włączenie obywateli w udział w diagnozowaniu, określaniu celów oraz sposobu ich osiągnięcia jeśli chodzi o usługi. W taki sposób podniesie się poziom efektywności świadczenia usług. Ponadto, aby projekt przyniósł określone rezultaty w zakresie lepszego i bardziej kompleksowego świadczenia usług społecznych oraz rozwoju współpracy międzysektorowej konieczne jest uczestnictwo przynajmniej jednej jednostki samorządu terytorialnego ze szczebla powiatu oraz gminy, aby wypracowane rozwiązanie odpowiadało na rzeczywiste potrzeby.
14	Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy danego rozwiązania, jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym i powiatowym, instytucje pomocy i integracji społecznej oraz podmioty należące do przynajmniej dwóch z poniższych kategorii: • podmioty ekonomii społecznej; • placówki ochrony zdrowia;	Definicje pojęć: instytucje pomocy i integracji społecznej, podmioty ekonomii społecznej, zostaną doprecyzowane w Regulaminie konkursu. Wskazane w kryterium grupy docelowe to jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym i powiatowym, instytucje pomocy i integracji społecznej oraz instytucje z innych sektorów, z którymi najczęściej współpracują JST i instytucje pomocy i integracji społecznej. Zapewnienie skutecznych i kompleksowych usług na rzecz społeczności lokalnej jest możliwe jedynie przy trwałej współpracy różnych instytucji.¹⁶

¹⁶ Na ten fakt wskazują rezultaty projektu systemowego „Kompleksowe formy reintegracji społeczno-zawodowej w środowisku lokalnym”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach POKL 2007-2013.

¹⁷ Opis znaczenia kryteriów przedstawiono w rozdziale 2 *Wymagania konkursowe*, pkt 2.2. Regulaminu.

	• służby policji; • sądy; • szkoły lub placówki systemu oświaty; • placówki wychowania przedszkolnego; • instytucje kultury i placówki kulturalno-oświatowe. Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki. TEMAT 1	Wybór wskazanej grupy docelowej, której problemy mają zostać złagodzone/rozwiązane dzięki rozwiązaniom wypracowanym we współpracy ponadnarodowej będzie komplementarny do działań zaplanowanych w Priorytecie Inwestycyjnym 91 <i>Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</i>. Jako użytkownicy są również traktowani beneficjenci i partnerzy krajowi projektu wskazani powyżej, którzy po wypracowaniu/zaadaptowaniu rozwiązania wdrożą je do praktyki w swoich instytucjach, zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie.
15	Rozwiązanie wypracowane w projekcie obejmuje: • lokalne partnerstwo współpracy na rzecz przywrócenia osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i niezarejestrowanych w ewidencji urzędu pracy na rynek pracy; • zestaw usług z zakresu aktywizacji społecznej uwzględniający diagnozę sytuacji ww. osób i działania motywujące do aktywizacji, w tym zmianę postawy; • zestaw usług z zakresu aktywizacji zawodowej. TEMAT 2	Definicja usług aktywizacji społecznej i usług aktywizacji zawodowej zostanie doprecyzowana w Regulaminie konkursu. Osoby pozostające bez zatrudnienia, które nie rejestrują się w urzędach pracy stanowią bardzo trudną grupę odbiorców wsparcia w obszarze aktywizacji społecznej i zawodowej. Publiczne służby zatrudnienia nie zajmują się tą kategorią, ponieważ osoby te nie posiadają statusu osoby bezrobotnej, więc nie mogą skorzystać z oferty aktywizacji zawodowej. Osoby takie, oprócz posiadania niskich kwalifikacji zawodowych często charakteryzuje także brak motywacji do ich podniesienia i podjęcia zatrudnienia w ogóle, dlatego konieczne jest zastosowanie w stosunku do nich najpierw działań z zakresu szeroko rozumianej aktywizacji społecznej, które nie leżą w kompetencji publicznych służb zatrudnienia, a następnie działań z zakresu aktywizacji zawodowej. Szczególnie istotne w tym kontekście są niepubliczne instytucje rynku pracy, które ze względu na specyfikę swojego działania i indywidualizację wsparcia mogą aktywnie pomagać w poszukiwaniu zatrudnienia osobom niezarejestrowanym w urzędach pracy o niskich kwalifikacjach, a także niskich kompetencjach społecznych. To właśnie podmioty niepubliczne często skupiają się w swoich działaniach na pomocy w powrocie na rynek pracy grupom znajdującym się w trudnej sytuacji - osobom długotrwale pozostającym bez zatrudnienia, niepełnosprawnym, opuszczającym zakłady karne, czy placówki opiekuńczo -wychowawcze - stanowiąc dopełnienie działalności podmiotów sfery publicznej.

16	Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy: - niepubliczne instytucje rynku pracy, w tym organizacje pozarządowe. Ponadto, jeśli jest to uzasadnione specyfiką projektu, użytkownikami mogą być: - instytucje pomocy i integracji społecznej (w tym podmioty zatrudnienia socjalnego) lub - publiczne służby zatrudnienia lub - pracodawcy. Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki. TEMAT 2	Wskazane w kryterium grupy docelowe to niepubliczne instytucje rynku pracy oraz inne podmioty i organizacje, z którymi niepubliczne instytucje rynku pracy najczęściej współpracują w ramach świadczenia usług aktywizacji społecznej oraz usług aktywizacji zawodowej. Jako użytkownicy są również traktowani beneficjenci i partnerzy krajowi projektu wskazani powyżej, którzy po wypracowaniu/zaadaptowaniu rozwiązania wdrożą je do praktyki w swoich instytucjach, zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie.
17	Rozwiązanie wypracowane w projekcie zawiera przynajmniej dwa z następujących elementów wsparcia, przy czym obowiązkowo należy zastosować element nr 1: - wsparcie ze strony instytucji lub organizacji lokalnych, poprzez wprowadzanie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi, w celu ułatwienia godzenia opieki z życiem zawodowym; - wsparcie psychologiczne dla osób sprawujących jednocześnie opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi;	Rozwiązanie wypracowane w projekcie powinno uwzględniać elementy odpowiadające na problemy, z którymi najczęściej borykają się osoby sprawujące jednocześnie opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi. Osoby te mają trudności z organizacją czasu, ze względu na konieczność często całodobowej opieki nad bliskimi. Wiąże się to z licznymi absencjami w pracy, a często decyzją o rezygnacji z pracy. Pracodawcy nie uświadamiają sobie wagi problemu, który w starzejącym się społeczeństwie, będzie dotyczył coraz większej liczby pracowników. Instytucje publiczne odpowiedzialne za wsparcie w zakresie opieki nad osobami chorymi/ starszymi, wypełniają swoje zadania tylko w ograniczonym przepisami

	3. wsparcie doradcze lub szkoleniowe w organizacji opieki nad dziećmi i osobami zależnymi; 4. podnoszenie świadomości wśród pracodawców w zakresie potrzeb pracowników sprawujących jednocześnie opiekę nad dziećmi i osobami zależnymi oraz wprowadzenie udogodnień w miejscu pracy np.: elastyczne formy pracy, uwzględnianie potrzeb tej grupy w pakietach socjalnych. TEMAT 3	zakresie, skupiając się na samej tylko opiece nad osobą zależną, a nie wsparciu osób opiekujących się. Trudna sytuacja życiowa osób opiekujących się jednocześnie dziećmi i innymi osobami zależnymi prowadzi do problemów natury psychologicznej np.: depresji, konfliktów rodzinnych.
18	Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy: • instytucje pomocy i integracji społecznej lub • jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym lub powiatowym lub • instytucje rynku pracy lub • pracodawcy i organizacje pracodawców lub • szkoły lub placówki systemu oświaty lub • ośrodki wychowania przedszkolnego lub • podmioty lecznicze lub • organizacje pozarządowe. Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki. TEMAT 3	Wskazana w kryterium grupa docelowa to podmioty/instytucje, które są najbardziej zainteresowane rozwojem wsparcia dla osób w wieku aktywności zawodowej dwustronnie obciążonych obowiązkami domowymi ze względu na konieczność równoczesnej opieki np. nad rodzicami/dziadkami oraz dziećmi/wnukami. Jako użytkownicy są również traktowani beneficjenci i partnerzy krajowi projektu wskazani powyżej, którzy po wypracowaniu/zaadaptowaniu rozwiązania wdrożą je do praktyki w swoich instytucjach, zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie.
19	Rozwiązanie wypracowane w projekcie zawiera elementy mające na celu opracowanie i wdrożenie systemu organizacji	Starzenie się społeczeństwa w nieodległej perspektywie grozi poważnym spadkiem zasobów siły roboczej oraz niedoborem pracowników. Rosnąca świadomość tego

	pracy umożliwiającego utrzymanie zatrudnienia przez osoby w zawodach, w których wiek ma wpływ na efektywność pracownika w miejscu pracy, przy czym obligatoryjnym elementem tego systemu ma być podniesienie świadomości pracodawców w zakresie korzyści i ograniczeń wynikających z utrzymania pracowników w ww. zawodach. TEMAT 4	problemu zmienia cele polityki rynku pracy, stąd niezwykle ważnym jest podejmowanie działań mających na celu utrzymanie zatrudnienia osób bez względu na wiek. Zmiana świadomości pracodawców w zakresie utrzymania zatrudnienia przez osoby w zawodach, w których wiek ma wpływ na efektywność pracownika w miejscu pracy oraz działania w zakresie kształcenia zawodowego, profilaktyki zdrowotnej czy organizacji pracy i płacy, może niwelować zdiagnozowany problem. Pracodawcy nie uświadamiają sobie wagi problemu, który w starzejącym się społeczeństwie, będzie dotykał coraz większej liczby pracowników. Stąd niezbędne wobec nich działania informacyjne wskazujące korzyści i ograniczenia wynikające z utrzymania zatrudnienia przez ww. osoby. Korzyści są obopólne. Wdrożenie modelu daje pracownikom szansę na dłuższą aktywność zawodową i utrzymanie wynagrodzenia, a pracodawcom posiadanie pracowników o odpowiedniej wiedzy, motywacji oraz szansę rozwoju długookresowego.
20	Grupę docelową wsparcia stanowią, jako użytkownicy: • pracodawcy lub • instytucje rynku pracy lub • partnerzy społeczni lub • organizacje pozarządowe. Dodatkowo, jeśli przyczynia się to do osiągnięcia celu projektu, grupą docelową mogą być osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki. TEMAT 4	Wskazana w kryterium grupa docelowa to podmioty/instytucje, które są najbardziej zainteresowane wdrażaniem takich metod zdobywania nowych kompetencji oraz podwyższania kwalifikacji przez pracowników. Jako użytkownicy są również traktowani beneficjenci i partnerzy krajowi projektu wskazani powyżej, którzy po wypracowaniu/zaadaptowaniu rozwiązania wdrożą je do praktyki w swoich instytucjach, zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie.

5.2.1.3 Ogólne kryteria horyzontalne

OGÓLNE KRYTERIA HORYZONTALNE DLA WSZYSTKICH TEMATÓW			
Lp.	Brzmienie kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
1.	Zgodność projektu z prawodawstwem unijnym oraz z właściwymi zasadami unijnymi, w tym: – zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum, – zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, – zasadą zrównoważonego rozwoju.	Ocena spełniania kryteriów horyzontalnych polega na przypisaniu im wartości logicznych „tak” albo „nie”. Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny kryterium i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające któregokolwiek z kryteriów horyzontalnych są odrzucane na etapie oceny formalno-merytorycznej.
2.	Zgodność z prawodawstwem krajowym w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji i zakresu projektu.		
3.	Zgodność projektu ze Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.		
4.	Zgodność projektu z właściwym celem szczegółowym PO WER.		

--	--	--	--

5.2.1.4 Ogólne kryteria merytoryczne

OGÓLNE KRYTERIA MERYTORYCZNE DLA WSZYSTKICH TEMATÓW			
Lp.	Brzmienie kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium (maksymalna liczba punktów od każdego z obydwu oceniających możliwa do przyznania za spełnienie kryterium /minimalna liczba punktów od każdego z obydwu oceniających umożliwiaiąca spełnienie kryterium)
1.	Adekwatność doboru i opisu wskaźników realizacji projektu (w tym wskaźników dotyczących właściwego celu szczegółowego PO WER) oraz sposobu ich pomiaru.	Ocena spełniania kryteriów merytorycznych dokonywana jest wyłącznie w odniesieniu do projektów pozytywnie ocenionych formalnie, w ramach skali punktowej od 0 do 100 punktów oraz niezależnie przez dwóch członków Komisji Oceny Projektów wybranych w drodze losowania.	10/6 albo 5/3 (dotyczy wyłącznie projektów, których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln zł).
2.	Adekwatność doboru grupy docelowej do właściwego celu szczegółowego PO WER oraz jakość diagnozy specyfiki tej grupy, w tym opis:	Spełnienie przez projekt kryteriów merytorycznych w minimalnym zakresie oznacza bezwarunkowe	15/9

	– istotnych cech uczestników (osób lub podmiotów), którzy zostaną objęci wsparciem; – potrzeb i oczekiwań uczestników projektu w kontekście wsparcia, które ma być udzielane w ramach projektu; – barier, na które napotykają uczestnicy projektu; – sposobu rekrutacji uczestników projektu, w tym kryteriów rekrutacji i kwestii zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	uzyskanie od każdego z obydwu oceniających co najmniej 60% punktów za spełnianie poszczególnych kryteriów. W przypadku gdy projekt od każdego z obydwu oceniających bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej oraz różnica w liczbie punktów przyznanych przez dwóch oceniających za	
3.	Trafność opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu, w tym opisu: – sytuacji, których wystąpienie utrudni lub uniemożliwi osiągnięcie wartości docelowej wskaźników rezultatu; – sposobu identyfikacji wystąpienia takich sytuacji (zajścia ryzyka); – działań, które zostaną podjęte, aby zapobiec wystąpieniu ryzyka i jakie będą mogły zostać podjęte, aby zminimalizować skutki wystąpienia ryzyka.	spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych jest mniejsza niż 30 punktów końcową ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna punktów ogółem z dwóch ocen wniosku za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych. Projekt poddawany jest dodatkowej ocenie, którą przeprowadza trzeci oceniający wybrany w drodze losowania w przypadku gdy: a) od jednego z oceniających bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej i został przez niego rekomendowany do dofinansowania, a od drugiego oceniającego uzyskał poniżej 60% punktów w co najmniej jednym punkcie oceny merytorycznej i nie został przez niego rekomendowany do dofinansowania albo b) od każdego z obydwu oceniających bezwarunkowo uzyskał co najmniej	0/0 albo 5/3 (dotyczy wyłącznie projektów, których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln zł).
4.	Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu tych zadań, w tym opis: – uzasadnienia potrzeby realizacji zadań; – planowanego sposobu realizacji zadań; – sposobu realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; – wartości wskaźników realizacji właściwego celu	został przez niego rekomendowany do dofinansowania, a od drugiego oceniającego uzyskał poniżej 60% punktów w co najmniej jednym punkcie oceny merytorycznej i nie został przez niego rekomendowany do dofinansowania albo b) od każdego z obydwu oceniających bezwarunkowo uzyskał co najmniej	20/12

	szczegółowego PO WER lub innych wskaźników określonych we wniosku o dofinansowanie, które zostaną osiągnięte w ramach zadań; – sposobu, w jaki zostanie zachowana trwałość rezultatów projektu (o ile dotyczy); – uzasadnienia wyboru partnerów do realizacji poszczególnych zadań (o ile dotyczy) oraz trafność doboru wskaźników dla rozliczenia kwot ryczałtowych i dokumentów potwierdzających ich wykonanie (o ile dotyczy).	60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej oraz różnica w liczbie punktów przyznanych przez dwóch oceniających za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych wynosi co najmniej 30 punktów. W przypadku dokonywania oceny projektu przez trzeciego oceniającego w wyniku spełnienia przesłanki, o której mowa powyżej w lit. a) ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna punktów ogółem za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych z oceny trzeciego oceniającego oraz z tej oceny jednego z dwóch oceniających, która jest zbieżna z oceną trzeciego oceniającego, co do decyzji w sprawie rekomendowania wniosku do dofinansowania. W przypadku negatywnej oceny dokonanej przez trzeciego oceniającego, projekt nie jest rekomendowany do dofinansowania. W przypadku dokonywania oceny projektu przez trzeciego oceniającego w wyniku spełnienia przesłanki, o której mowa powyżej w lit. b) ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna punktów ogółem za spełnianie ogólnych	
5.	Zaangażowanie potencjału wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy), w tym w szczególności: – potencjału kadrowego wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy) i sposobu jego wykorzystania w ramach projektu (kluczowych osób, które zostaną zaangażowane do realizacji projektu oraz ich planowanej funkcji w projekcie); – potencjału technicznego, w tym sprzętowego i warunków lokalowych wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy) i sposobu jego wykorzystania w ramach projektu; – zasobów finansowych, jakie wniesie do projektu wnioskodawca i partnerzy (o ile dotyczy).		15/9
6.	Adekwatność opisu potencjału społecznego wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy) do zakresu realizacji projektu, w tym uzasadnienie dlaczego doświadczenie wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy) jest adekwatne do zakresu realizacji		15/9

	projektu, z uwzględnieniem dotychczasowej działalności wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy) prowadzonej: 1) w obszarze wsparcia projektu, 2) na rzecz grupy docelowej, do której skierowany będzie projekt oraz 3) na określonym terytorium, którego będzie dotyczyć realizacja projektu oraz wskazanie instytucji, które mogą potwierdzić potencjał społeczny wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy).	kryteriów merytorycznych oceny trzeciego oceniającego oraz z tej oceny jednego z dwóch oceniających, która jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego. Jeżeli różnice między liczbą punktów przyznanych przez trzeciego oceniającego a liczbami punktów przyznanych przez każdego z dwóch oceniających są jednakowe, ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna punktów ogółem za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych z oceny trzeciego oceniającego oraz z oceny tego z dwóch oceniających, który przyznał wnioskowi większą liczbę punktów. Istnieje możliwość dokonania warunkowej oceny spełniania kryteriów merytorycznych i skierowania projektu do negocjacji we wskazanym w karcie oceny zakresie dotyczącym warunkowo dokonanej oceny.	
7.	Adekwatność sposobu zarządzania projektem do zakresu zadań w projekcie.		5/3
8.	Prawidłowość sporządzenia budżetu projektu, w tym: – kwalifikowalność wydatków, – niezbędność wydatków do realizacji projektu i osiągnięcia jego celów, – racjonalność i efektywność wydatków projektu, – poprawność uzasadnienia wydatków w ramach kwot ryczałtowych (o ile dotyczy), – zgodność ze standardem i cenami rynkowymi określonymi w regulaminie konkursu.		20/12

5.2.1.5 Kryteria premiujące¹⁷

➤ Obowiązujące dla wszystkich tematów

KRYTERIA PREMIUJĄCE DLA WSZYSTKICH TEMATÓW			
Lp.	Brzmienie kryterium	Definicja kryterium	Waga
1.	Finansowanie współpracy ponadnarodowej wyłącznie na zasadzie wzajemności, tj. każdy z partnerów ponosi swoje koszty, bez pokrywania jakichkolwiek kosztów partnera/ów ponadnarodowych z budżetu PO WER.	Realizacja projektów w partnerstwie ma za zadanie wspierać budowanie naturalnej sieci współpracy. Celem wykorzystania zasady wzajemności jest zapewnienie zaangażowania obu stron/wszystkich stron partnerstwa w przygotowanie i realizację projektu poprzez logiczny podział zadań i obowiązków oraz kosztów ich realizacji, stanowiących konsekwencję udziału obu partnerów w opracowaniu koncepcji wsparcia (np. wkładu dobrych praktyk), wnoszonych korzyści oraz wzajemnej odpowiedzialności za realizację projektu. Jednocześnie, określenie sposobu finansowania współpracy na zasadzie wzajemności zapewnia odpowiedni potencjał finansowy partnera/ów oraz pozwala na uniknięcie ryzyk związanych z przepływami finansowymi, a tym samym gwarantuje możliwość zachowania płynności finansowej i zrealizowania projektu z sukcesem.	5

¹⁷ Opis znaczenia kryteriów przedstawiono w rozdziale 2 *Wymagania konkursowe*, pkt 2.2. Regulaminu.

CENTRUM PROJEKTÓW EUROPEJSKICH
ul. Domaniewska 39A, 02-672 Warszawa
tel. 22 378 31 00
faks 22 201 97 56
www.cpe.gov.pl

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Program współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego 81

5.2.2 Analiza kart oceny i obliczanie liczby przyznanych punktów

1. Wypełnione przez członków KOP karty oceny przekazywane są niezwłocznie przewodniczącemu KOP albo innej osobie upoważnionej przez przewodniczącego KOP.
2. Po otrzymaniu kart oceny przewodniczący KOP albo inna osoba upoważniona przez przewodniczącego KOP dokonuje weryfikacji kart pod względem formalnym, a także sprawdza, czy wystąpiły rozbieżności w ocenie dokonanej przez oceniających w zakresie spełniania kryteriów dostępu, kryteriów horyzontalnych lub kryteriów premiujących oraz czy projekty skierowane zostały do negocjacji.
3. W przypadku wystąpienia rozbieżności w ocenie, o których mowa w pkt. 2, przewodniczący KOP rozstrzyga je albo podejmuje decyzję o innym sposobie ich rozstrzygnięcia.
4. W przypadku wystąpienia rozbieżności dotyczących zakresów negocjacji wskazanych przez oceniających w kartach oceny, przewodniczący KOP może je rozstrzygnąć albo podjąć decyzję o innym sposobie ich rozstrzygnięcia.
5. Decyzja przewodniczącego, o której mowa w pkt. 3 i 4 powyżej, dokumentowana jest w protokole z prac KOP.
6. Po przeprowadzeniu negocjacji (o ile dotyczy) w przypadku wniosków, które spełniają wszystkie kryteria dostępu i spełniają wszystkie kryteria horyzontalne, przewodniczący KOP albo inna osoba upoważniona przez przewodniczącego KOP oblicza średnią arytmetyczną punktów przyznanych za ogólne kryteria merytoryczne (nieuwzględniając punktów przyznanych za spełnianie kryteriów premiujących). Tak obliczonych średnich ocen nie zaokrągla się, lecz przedstawia wraz z częścią ułamkową. Maksymalna możliwa do uzyskania średnia liczba punktów za spełnianie kryteriów merytorycznych wynosi 100.
7. W przypadku skierowania projektu do negocjacji tylko przez jednego oceniającego, przy obliczaniu średniej arytmetycznej punktów, o której mowa w pkt. 6 powyżej, pod uwagę brana jest liczba punktów ustalona w wyniku negocjacji oraz liczba punktów przyznana przez drugiego oceniającego, który nie skierował projektu do negocjacji.
8. W przypadku, gdy wniosek od każdego z obydwu oceniających uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej oraz różnica w liczbie punktów przyznanych przez dwóch oceniających za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych jest mniejsza niż 30 punktów, końcową ocenę projektu stanowi suma:
 - a) średniej arytmetycznej punktów ogółem z dwóch ocen wniosku za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych oraz
 - b) premii punktowej przyznanej projektowi za spełnianie kryteriów premiujących.Projekt, który uzyskał w trakcie oceny merytorycznej maksymalną liczbę punktów za spełnianie wszystkich ogólnych kryteriów merytorycznych (do 100 punktów) oraz wszystkich kryteriów premiujących (do 10 punktów w tematach nr: 1–2, 4–7 albo do 20 punktów w temacie nr 3), może uzyskać maksymalnie 110 punktów w tematach nr: 1–2, 4–7 albo 120 punktów w temacie nr 3.

9. W przypadku, gdy:

- a) wniosek od jednego z oceniających uzyskał bezwarunkowo co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej i został przez niego rekomendowany do dofinansowania, a od drugiego oceniającego uzyskał poniżej 60% punktów w co najmniej jednym punkcie oceny merytorycznej i nie został przez niego rekomendowany do dofinansowania lub
- b) wniosek od każdego z obydwu oceniających bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej oraz różnica w liczbie punktów przyznanych przez dwóch oceniających za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych wynosi co najmniej 30 punktów,

projekt poddawany jest dodatkowej ocenie, którą przeprowadza przed skierowaniem projektu do ewentualnych negocjacji trzeci oceniający wybierany w drodze losowania, o którym mowa w rozdziale V pkt. 5.1.6 — 5.1.8.

10. W przypadku gdy wniosek od każdego z obydwu oceniających uzyskał mniej niż 60 punktów końcową ocenę projektu stanowi średnia arytmetyczna punktów ogółem z dwóch ocen wniosku za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych.

11. W przypadku dokonywania oceny projektu przez trzeciego oceniającego w wyniku spełnienia przesłanki, o której mowa powyżej w pkt 9 lit. a ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi suma:

- a) średniej arytmetycznej punktów ogółem za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych z oceny trzeciego oceniającego oraz z tej oceny jednego z dwóch oceniających, która jest zbieżna z oceną trzeciego oceniającego, czyli bliższa ocenie trzeciego oceniającego, co do decyzji w sprawie rekomendowania wniosku do dofinansowania oraz
- b) premii punktowej przyznanej projektowi za spełnianie kryteriów premiujących, o ile wniosek od trzeciego oceniającego uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej i rekomendację do dofinansowania.

W przypadku negatywnej oceny dokonanej przez trzeciego oceniającego, projekt nie jest rekomendowany do dofinansowania.

12. W przypadku dokonywania oceny projektu przez trzeciego oceniającego w wyniku spełnienia przesłanki, o której mowa powyżej w pkt 9 lit. b ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi suma:

- a) średniej arytmetycznej punktów ogółem za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych z oceny trzeciego oceniającego oraz z tej oceny jednego z dwóch oceniających, która jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego oraz
- b) premii punktowej przyznanej projektowi za spełnianie kryteriów premiujących, o ile wniosek od każdego z oceniających, czyli trzeciego oceniającego i oceniającego, którego ocena jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego, bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej.

Jeżeli różnice między liczbą punktów przyznanych przez trzeciego oceniającego a liczbami punktów przyznanymi przez każdego z dwóch oceniających są jednakowe, ostateczną i wiążącą ocenę projektu stanowi suma:

- a) średniej arytmetycznej punktów ogółem za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych z oceny trzeciego oceniającego oraz z oceny tego z dwóch oceniających, który przyznał wnioskowi większą liczbę punktów oraz
- b) premii punktowej przyznanej projektowi za spełnianie kryteriów premiujących, o ile wniosek od każdego z oceniających, czyli trzeciego oceniającego oraz tego z dwóch oceniających, który przyznał wnioskowi większą liczbę punktów, bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów od każdego z oceniających, czyli trzeciego oceniającego oraz tego z dwóch oceniających, który przyznał wnioskowi większą liczbę punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej.

W przypadku różnicy w ocenie spełniania przez projekt kryteriów premiujących między trzecim oceniającym a:

- a) oceniającym, którego ocena jest liczbowo bliższa ocenie trzeciego oceniającego albo
- b) tym z dwóch oceniających, który przyznał wnioskowi większą liczbę punktów

przewodniczący KOP rozstrzyga, która z ocen spełniania przez projekt kryteriów premiujących jest prawidłowa lub wskazuje inny sposób rozstrzygnięcia różnicy w ocenie.

5.2.3 Negocjacje

1. Negocjacje są prowadzone do wyczerpania kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie – poczynając od projektu, który uzyskałby najlepszą ocenę, gdyby spełnianie przez niego kryteriów nie zostało zweryfikowane warunkowo.
2. W przypadku, o którym mowa w pkt. 1 powyżej, niezwłocznie po przekazaniu zgodnie z pkt. 5.3.3.1 wszystkich kart oceny do przewodniczącego KOP albo innej osoby upoważnionej przez przewodniczącego KOP, IOK wysyła wyłącznie do wnioskodawców, których projekty skierowane zostały do negocjacji oraz – zgodnie z pkt. 1 – umożliwią maksymalne wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie, pismo informujące o możliwości podjęcia negocjacji.
3. Pismo, o którym mowa w pkt. 2 powyżej, zawiera całą treść wypełnionych kart oceny albo kopie wypełnionych kart oceny w postaci załączników, z zastrzeżeniem, że IOK, przekazując wnioskodawcy tę informację, zachowuje zasadę anonimowości osób dokonujących oceny.
4. Negocjacje obejmują wszystkie kwestie wskazane przez oceniających w wypełnionych przez nich kartach oceny.
5. Negocjacje projektów są przeprowadzane przez pracowników IOK powołanych do składu KOP. Mogą to być pracownicy IOK powołani do składu KOP inni niż pracownicy IOK powołani do składu KOP, którzy dokonywali oceny danego projektu.
6. Negocjacje projektów są przeprowadzane w formie pisemnej lub ustnej (spotkanie obu stron negocjacji).
7. Z przeprowadzonych negocjacji ustnych (i pisemnych, jeśli IOK zdecyduje w takim przypadku o sporządzeniu protokołu) sporządza się podpisywany przez obie strony

protokół ustaleń. Protokół zawiera opis przebiegu negocjacji umożliwiający jego późniejsze odtworzenie.

8. Jeżeli w trakcie negocjacji:

- a) do wniosku nie zostaną wprowadzone wskazane przez oceniających w kartach oceny projektu korekty lub
- b) KOP nie uzyska od wnioskodawcy uzasadnień dotyczących określonych zapisów we wniosku, wskazanych przez oceniających w kartach oceny projektu,

negocjacje kończą się z wynikiem negatywnym, co oznacza uznanie warunkowo uznanych za spełnione kryteriów horyzontalnych za niespełnione lub przyznanie mniejszej, wskazanej przez oceniających w kartach oceny, liczby punktów.

Przebieg negocjacji opisywany jest w protokole z prac KOP.

5.2.4 Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu

1. Po przeprowadzeniu analizy kart oceny i obliczeniu liczby przyznanych projektom punktów zgodnie z pkt. 5.3.3, KOP przygotowuje listę wszystkich projektów, które podlegały ocenie w ramach konkursu, uszeregowanych w kolejności malejącej liczby uzyskanych punktów z podziałem na poszczególne tematy.
2. O kolejności projektów na liście, o której mowa w pkt. 1, decyduje liczba punktów przyznana danemu projektowi bezwarunkowo albo liczba punktów przyznana danemu projektowi w wyniku negocjacji.
3. Zgodnie z art. 39 ust. 2 Ustawy projekt może zostać wybrany do dofinansowania, jeżeli uzyskał wymaganą liczbę punktów, tj. od każdego z oceniających, którego ocena brana jest pod uwagę, bezwarunkowo uzyskał co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej oraz liczba uzyskanych punktów pozwala na jego dofinansowanie w ramach alokacji dostępnej na konkurs w ramach danego tematu.
4. Lista projektów, o której mowa w pkt. 1 powyżej, wskazuje, które projekty:
 - a) zostały ocenione pozytywnie oraz zostały wybrane do dofinansowania;
 - b) zostały ocenione negatywnie w rozumieniu art. 53 ust. 2 Ustawy i nie zostały wybrane do dofinansowania.
5. Zatwierdzenie przez IOK listy, o której mowa w pkt. 1 powyżej, kończy ocenę merytoryczną poszczególnych projektów, których ocena nie została zakończona wcześniej z powodu niespełniania co najmniej jednego z kryteriów dostępu albo kryteriów horyzontalnych (patrz pkt. 5.3.6.2 i 5.3.6.3).
6. Po zakończeniu oceny merytorycznej projektów, o których mowa w pkt. 5 powyżej, IOK przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy pisemną informację o zakończeniu oceny jego projektu oraz
 - a) pozytywnej ocenie projektu oraz wybraniu go do dofinansowania albo

- b) negatywnej ocenie projektu i niewybraniu go do dofinansowania wraz ze zgodnym z art. 46 ust. 5 Ustawy pouczeniem o możliwości wniesienia protestu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 Ustawy.
7. Pisemna informacja, o której mowa w pkt. 6 lit. a i b powyżej, zawiera całą treść wypełnionych kart oceny albo kopie wypełnionych kart oceny, z zastrzeżeniem, że IOK, przekazując wnioskodawcy tę informację, zachowuje zasadę anonimowości osób dokonujących oceny.
8. Zgodnie z art. 46 ust. 4 Ustawy po rozstrzygnięciu konkursu IOK zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu listę projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania. Dodatkowo lista jest zamieszczana na tablicy ogłoszeń w Centrum Projektów Europejskich.

6. PROCEDURA ODWOŁAWCZA

6.1 Zakres procedury odwoławczej

1. W kwestii procedury odwoławczej przysługującej projektodawcom zastosowanie mają przepisy rozdziału 15 Ustawy.
2. **Projektodawcy, którego wniosek uzyskał ocenę negatywną, przysługuje prawo do złożenia protestu. Celem wniesienia protestu jest ponowne sprawdzenie złożonego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów (art. 53 ust. 1 Ustawy).**

W przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie projektu do dofinansowania, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.

3. Zgodnie z art. 53 ust. 2 Ustawy negatywną oceną jest ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów, w ramach której:
- a) projekt nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny;
- b) projekt uzyskał wymaganą liczbę punktów lub spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania.
4. Protest może dotyczyć każdego etapu oceny projektu, a więc zarówno oceny formalnej, jak i merytorycznej, a także sposobu dokonania oceny w zakresie ewentualnych naruszeń proceduralnych.
5. W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej wyczerpana zostanie kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania:

- a) IOK pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym na piśmie projektodawcę i pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61 Ustawy;
 - b) sąd, uwzględniając skargę, stwierdza tylko, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia.
6. Do procedury odwoławczej nie stosuje się przepisów KPA, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów. W zakresie doręczeń i obliczania terminów w procedurze odwoławczej, zgodnie z art. 67 Ustawy zastosowanie mają rozdziały 8 i 10 KPA.

6.2 Sposób złożenia protestu

1. W przypadku negatywnego wyniku oceny projektu w rozumieniu art. 53 ust. 2 Ustawy, IOK pisemnie informuje projektodawcę o tym fakcie. Pismo informujące zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu (art.46 ust. 5 Ustawy).
2. Projektodawca może wnieść protest w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisma informującego o negatywnym wyniku oceny projektu.
3. Zgodnie z art. 54 ust. 2 Ustawy protest jest wnoszony w formie pisemnej i w takiej formie prowadzone jest dalsze postępowanie w sprawie.
4. Instytucją, do której składany jest protest, jest IP dla Działania 4.3 PO WER – Centrum Projektów Europejskich, ul. Domaniewska 39a, 02-672 Warszawa.
5. Protest należy złożyć:
 - osobiście w Sekretariacie Centrum Projektów Europejskich (klatka E, III piętro) albo
 - pocztą (list polecony) lub pocztą kurierską.
6. Zachowanie terminu na poprawę braków formalnych w proteście ustala się na podstawie zwrotnego potwierdzenia odbioru pisma wzywającego do uzupełnienia lub poprawienia oczywistych omyłek w proteście oraz potwierdzenia nadania pisma w placówce pocztowej, bądź stempla pocztowego na przesyłce zawierającej protest lub też pieczęci kancelaryjnej potwierdzającej doręczenie osobiste protestu. W przypadku pism nadawanych za pośrednictwem kuriera, zachowanie terminu do jego wniesienia jest ustalane na podstawie pieczęci kancelaryjnej potwierdzającej wpływ przesyłki do instytucji rozpatrującej protest.

6.3 Zakres protestu

1. Protest zgodnie z art. 54 ust 2 Ustawy powinien zawierać następujące informacje:
 - a. oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu (Instytucja Pośrednicząca dla Działania 4.3 PO WER – Centrum Projektów Europejskich);
 - b. oznaczenie projektodawcy;

- c. numer wniosku o dofinansowanie projektu;
 - d. wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną projektodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
 - e. wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem projektodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
 - f. podpis projektodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania projektodawcy.
- 2 Zgodnie z art. 54 ust 3 i 4 Ustawy, w przypadku wniesienia protestu niespełniającego wymogów formalnych wymienionych w ww. podpunktach a–c i f lub zawierającego oczywiste omyłki, IP wzywa projektodawcę do jego uzupełnienia lub poprawienia, w terminie 7 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia.
- Uzupełnienie protestu może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wymogów formalnych, o których mowa w ww. pkt. 1, w podpunktach a–c oraz f.
- 3 IOK weryfikuje uzupełniony protest.
- W przypadku stwierdzenia, iż uzupełniony protest wpłynął po terminie lub nie został właściwie skorygowany uznając, iż jest to równoznaczne ze spełnieniem przesłanek pozostawienia go bez rozpatrzenia, o których mowa w poniższym pkt. 6.4 „Pozostawienie protestu bez rozpatrzenia”.
- 4 Wezwanie do uzupełnienia protestu wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa rozdziale 6.5 pkt. 1 niniejszego Regulaminu, o czym projektodawca jest informowany pisemnie (zgodnie z art. 54 ust. 5 Ustawy).

6.4 Pozostawienie protestu bez rozpatrzenia

1. Nie podlega rozpatrzeniu protest, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 46 ust. 5 Ustawy, został wniesiony:
 - a) po terminie;
 - b) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania, o którym mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.);
 - c) bez spełnienia wymogów określonych w art. 54 ust. 2 pkt. 4 Ustawy, tj. nie wskazuje kryteriów wyboru projektów, z których oceną projektodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem.
2. Dodatkowo, zgodnie z art. 66 ust. 2 Ustawy, nie podlega rozpatrzeniu protest w sytuacji wyczerpania kwoty na dofinansowanie projektu w ramach Działania na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej.

6.5 Rozpatrzenie protestu przez IP

1. Zgodnie z art. 57 Ustawy protest jest rozpatrywany przez IP w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania (data wpływu do IP¹⁸).
2. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności, gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym IP informuje na piśmie projektodawcę. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 60 dni od dnia jego otrzymania.
3. Podczas rozpatrywania protestu sprawdzana jest zgodność złożonego wniosku o dofinansowanie projektu tylko z tym kryterium lub kryteriami oceny, które zostały wskazane w proteście i/lub w zakresie zarzutów dotyczących sposobu dokonania oceny, podniesionych przez projektodawcę.
4. IP informuje projektodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:
 - a) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu, wraz z uzasadnieniem,
 - b) w przypadku nieuwzględnienia protestu – pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61 Ustawy.
5. W przypadku uwzględnienia protestu, IP może odpowiednio – skierować projekt do właściwego etapu oceny albo umieścić go na liście projektów wybranych do dofinansowania w wyniku przeprowadzonej procedury odwoławczej, informując o tym projektodawcę.
6. Ponowna ocena projektu przez IP polega na powtórnej weryfikacji projektu w zakresie kryteriów i/lub zarzutów, o których mowa w rozdziale 6.3 pkt. 1 ppkt d i e niniejszego Regulaminu..
7. IP informuje projektodawcę na piśmie o wyniku ponownej oceny i:
 - a) w przypadku pozytywnej ponownej oceny projektu odpowiednio kieruje projekt do właściwego etapu oceny albo umieszcza go na liście projektów wybranych do dofinansowania w wyniku przeprowadzenia procedury odwoławczej;
 - b) w przypadku negatywnej ponownej oceny projektu do informacji załącza dodatkowo pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61 Ustawy.

6.6 Skarga do sądu administracyjnego

1. Prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego przysługuje projektodawcy w przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny projektu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia zgodnie z art. 61 Ustawy.
2. Skarga wnoszona jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu protestu, negatywnej ponownej ocenie projektu lub pozostawieniu

¹⁸ Obliczana zgodnie z KPA.

protestu bez rozpatrzenia. Do skargi należy dołączyć kompletną dokumentację w sprawie, obejmującą wniosek o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie wyników oceny projektu, wniesiony protest oraz informację o wyniku procedury odwoławczej. Skarga podlega wpisowi stałemu¹⁹. Dokumentację należy wnieść w oryginale lub w postaci uwierzytelnionej kopii.

3. Sąd rozstrzyga sprawę w terminie 30 dni od dnia wniesienia.
4. Nie podlega rozpatrzeniu skarga:
 - a) wniesiona po terminie;
 - b) niekompletna;
 - c) wniesiona bez uiszczenia opłaty sądowej w terminie.
5. W wyniku rozpatrzenia skargi sąd może:
 - a) uwzględnić skargę, stwierdzając, że:
 - ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, a naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez IP;
 - pozostawienie protestu bez rozpatrzenia było nieuzasadnione, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia przez IP;
 - b) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
 - c) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli jest ono bezprzedmiotowe.
6. W przypadku stwierdzenia, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, a naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny sąd przekazuje sprawę IP do ponownego rozpatrzenia.
7. W terminie 30 dni od daty wpływu informacji o uwzględnieniu skargi przez sąd administracyjny, IP przeprowadza proces ponownego rozpatrzenia sprawy i informuje projektodawcę o jego wynikach.
8. Od wyroku sądu administracyjnego, zgodnie z art. 62 Ustawy, przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej (wraz z kompletną dokumentacją) do Naczelnego Sądu Administracyjnego, przez:
 - a) Projektodawcę;
 - b) IP,w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepisy art. 61 ust. 3, 4, 6 i 7 Ustawy stosuje się odpowiednio.
Skarga jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.

¹⁹ Kwestie wysokości wpisu od skargi reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2003 r. nr 221 poz. 2193).

9. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi albo pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu.
10. Procedura odwoławcza, nie wstrzymuje zawierania umów z projektodawcami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania.
11. W zakresie nieuregulowanym w Ustawie, do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, z wyłączeniem art. 52–55, art. 61 § 3–6, art. 115–122, art. 146, art. 150 i art. 152 ustawy.

7. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Konkurs przeprowadzany jest jawnie, w sposób przejrzysty, z zapewnieniem wnioskodawcom równego dostępu do informacji o zasadach jego przeprowadzania oraz dostępu do list projektów ocenionych w poszczególnych etapach oceny i listy projektów wybranych do dofinansowania.
2. Regulamin konkursu może ulegać zmianom w trakcie trwania konkursu, jednak wszystkie zmiany, niewynikające ze zmiany przepisów powszechnie obowiązującego prawa, nie będą skutkowały nierównym traktowaniem wnioskodawców.
3. Regulamin konkursu i ewentualne jego zmiany oraz informacje nt. konkursu, publikowane są na stronie internetowej IOK - www.cpe.gov.pl oraz stronach internetowych: www.funduszeuropejskie.gov.pl i www.power.gov.pl.
4. Konkurs może zostać anulowany w następujących przypadkach:
 - niewyłonienie kandydatów na ekspertów lub ekspertów niezbędnych do oceny wniosków;
 - ogłoszenie aktów prawnych lub wytycznych horyzontalnych w istotny sposób sprzecznych z postanowieniami niniejszego Regulaminu.
5. Dokumenty i informacje przedstawione przez projektodawców, a także dokumenty wytworzone lub przygotowane w związku z oceną wniosków o dofinansowanie i informacje przedstawione przez projektodawców do czasu rozstrzygnięcia konkursu albo zamieszczenia informacji o projektach wybranych do dofinansowania, nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782).
6. **Do postępowania w zakresie ubiegania się o dofinansowanie oraz udzielania dofinansowania** na podstawie Ustawy **nie stosuje się przepisów KPA, z wyjątkiem** przepisów dotyczących wyłączenia pracowników IOK, doręczeń i sposobu obliczania terminów.
7. **Wszelka korespondencja w ramach konkursu prowadzona jest w formie pisemnej.** IOK doręcza pisma za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529), przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.
8. **Terminy realizacji czynności** wskazanych w regulaminie konkursu, jeśli nie określono inaczej, **wyrażone są w dniach kalendarzowych.**
9. Korespondencja z projektodawcami prowadzona jest przez IOK **na adres wskazany przez nich w pkt. 2.6 wniosku o dofinansowanie projektu.** W przypadku zmiany adresu, projektodawca powinien poinformować o tym fakcie IOK – zastosowanie ma art. 41 KPA.

10. **Wszelkie zapytania związane z konkursem udzielane są przez IOK za pośrednictwem poczty elektronicznej, e-mail: power@cpe.gov.pl i ewentualnie telefonicznie, tel.: (22) 378 31 68, w godzinach 09.00-11.00.**

Dodatkowo, IOK publikuje na swojej stronie internetowej (www.cpe.gov.pl) wyjaśnienia dotyczące konkursu oraz odpowiedzi na ewentualne pytania zadawane przez wnioskodawców, m.in. w ramach FAQ (*Frequently Asked Questions*).

8. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Załącznik nr 1 – Wzór minimalnego zakresu listu intencyjnego dotyczącego współpracy ponadnarodowej w ramach PO WER;
2. Załącznik nr 2 – Minimalny zakres umowy o współpracy ponadnarodowej w ramach działania 4.3 PO WER;
3. Załącznik nr 3 – Wzór umowy o dofinansowanie projektu w ramach PO WER;
4. Załącznik nr 4 – Wzór porozumienia o dofinansowanie projektu w ramach PO WER;
5. Załącznik nr 5 – Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie POWER 1.4_12.01.17;
6. Załącznik nr 6 – Zestawienie standardów i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych kosztów bezpośrednich w ramach projektów współpracy ponadnarodowej PO WER;
7. Załącznik nr 7 – Wzór wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO WER;
8. Załącznik nr 8 – Wzór karty weryfikacji poprawności wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO WER;
9. Załącznik nr 9 – Wzór deklaracji poufności dla członka KOP z prawem dokonywania oceny;
10. Załącznik nr 10 – Wzór deklaracji poufności dla obserwatora uczestniczącego w pracach KOP;
11. Załącznik nr 11 – Wzór oświadczenia pracownika IOK o bezstronności;
12. Załącznik nr 12 - Wzór oświadczenia eksperta o bezstronności;
13. Załącznik nr 13 – Wzór karty oceny formalno-merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego w ramach PO WER;
14. Załącznik nr 14- Lista sprawdzająca do wniosku o dofinansowanie w zakresie ogólnych kryteriów formalnych oraz kryteriów dostępu ocenianych na etapie oceny formalnej w ramach konkursu nt POWR .04.03. 00. – IP. 07 -00 – 001/17.
15. Załącznik nr 15 – Lista omyłek i braków formalnych.